

OMSETNINGSRÅDET

Årsmelding

2016

Innhold

LEDEREN HAR ORDET 3

OMSETNINGSLOVEN OG MARKEDSREGULERING 5

Omsetningsrådet	6
Markedsreguleringsordningen	8
Kvoteordningen for melk	9

OMSETNINGSRÅDETS NØKKELTALL 2016 10

Innkomne midler	11
Omsetningsavgiftene	11
Avsatt over jordbruksoppgjøret	12
Sammendrag bruk av midler for 2010–2016	13

MELK

Markedssituasjonen	14
Oppnådd pris	15
Omsetningsavgift og overproduksjonsavgift	15
Avsetningstiltak, skolemelk og administrasjon	15
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	17
Kvoteordningen for melk	19

KJØTT

Markedssituasjonen	21
Prisopptak	22
Omsetningsavgift	23
Produksjon, import og eksport	23
Avsetningstiltak	23
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	25

FJØRFE

Egg	28
Markedssituasjonen	28
Omsetningsavgift	29
Avsetningstiltak	29
Fjølfekjøtt	30
Markedssituasjonen	30
Omsetningsavgift	31
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	31

HAGEBRUKSPRODUKTER OG POTETER 34

Markedssituasjonen	34
Omsetningsavgift	35
Avsetningstiltak	35
Faglige tiltak	36
Opplysningsvirksomhet	37

KORN

Markedssituasjonen	38
Omsetningsavgift	39
Avsetningstiltak	39
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	40

PELSDYR

Omsetningsavgift	41
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	41

REGNSKAP FOR OMSETNINGSRÅDET 44

OVERSIKT OVER REGELVERK KNYTTET TIL MARKEDSREGULERINGEN 54

Lederen har ordet

Omsetningsrådets mandat og arbeid er de siste årene satt på den politiske dagsorden.

Myndighetene drøfter markedsreguleringen, og markedsregulering på korn og egg ble foreslått endret i jordbruksmeldingen som ble lagt fram i desember 2016. Informasjonsarbeidet gjennom opplysningskontorene har vært diskutert. Det ble foreslått en ny finansiering av Opplysningskontorene i jordbruksmeldingen. Dette har skapt et stort engasjement i næringen, og det har vært en usikkerhet knyttet til både markedsreguleringen og til opplysningsvirksomheten. Stortinget vedtok ikke noen omfattende endringer i rådets arbeid. Det innebærer at Omsetningsrådet fortsatt skal ha en viktig funksjon i norsk matproduksjon.

Omsetningsrådet skal sørge for en effektiv regulering av markedet for ulike jordbruksprodukter til lavest mulig kostnad. Rådet forestår gjennomføringen av omsetningsloven, herunder forvaltning av innkomne avgiftsmidler og midler fra jordbruksavtalen. De viktigste oppgavene til rådet er å administrere markedsregulerende tiltak for å stabilisere prisene for produsentene og bidra til noenlunde ens priser over hele landet. Markedsregulering skal først og fremst sikre bonden et marked for avsetning av produksjonen til forutsigbare priser. Det er avsetningsproblemer som følge av overskuddsproduksjon som er hovedutfordringen for markedsbalansen. Hvis det produseres for lite i landet, blir det åpnet for import. I tillegg skal markedsreguleringen sikre forbrukere og industri en jevn forsyning av matvarer til stabile priser, uavhengig av sesongvariasjoner, værforhold og geografisk plassering.

De sakene som kommer til behandling i rådet, har sitt utgangspunkt i de utfordringer som til enhver tid er i den enkelte sektor. Rådet må derfor følge de kortsiktige og langsiktige trender for å kunne fatte gode vedtak med tiltak som fremmer formålet i omsetningsloven. Møtene i Omsetningsrådet starter derfor alltid med at representantene for markedsregulatorene gir en orientering om status i de ulike produksjonene.

Ved inngangen av 2016 hadde rådet et spesielt fokus på situasjonen for egg. Det var også dette året en krevende markedssituasjon med overproduksjon av egg. Det ble i budsjettet for 2016 bevilget øremerkede midler i en stor markedsføringskampanje for egg i regi av Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) som fikk som

100

Omsetningsrådet
behandlet 100 saker i 2016.

mål å øke forbruket av egg. I tillegg gjennomførte vi flere markedsregulerende tiltak som for eksempel førtidsslakting. Markedsføringskampanjen har gitt positive resultat – omsetningen av egg økte i 2016.

I melkesektoren ble produksjonen noe lavere enn i 2015, men likevel noe høyere enn etterspørselen. Dette medførte økt reguleringsbehov.

Etter et år med tilnærmet markedsbalanse på svin i 2015, fikk vi igjen overproduksjon i 2016 og behov for markedsregulerings tiltak for svin. Norsk dekningsgrad var på 98 prosent. For storfe og kalv er situasjonen slik at både produksjon og salg økte. Markedssituasjonen har bedret seg noe, og norsk dekningsgrad har gått litt opp. For sau og lam var situasjonen i 2016 urovekkende med økende overproduksjon, og det var store fryselager av sau/lam ved utgangen av året.

Også 2016 var et godt år for korn, med høye avlinger. Lavt proteinnivå gir store mengder førkorn.

Omsetningsrådet skal også fremme faglige tiltak og opplysningsarbeid med bruk av midler fra omsetningsavgiftene. Faglige tiltak finansiert gjennom omsetningsavgiften har som formål å øke omsetningen av landbruksvarer gjennom forskning og utvikling, og gjennom veiledning overfor primærprodusenter og matindustrien. Det er Animalia som er hovedaktør når det gjelder faglige tiltak innen sektorene kjøtt, fjørfekjøtt og egg. Animalia arbeider med dyrehelse, dyrevelferd, husdyrproduksjon, mattrygghet, slakte-, kjøtt- og eggkvalitet, kjøtt og egg i kostholdet, og har både produsent og matindustri som målgruppe.

Opplysningsvirksomheten består av forebyggende, holdningsskapende og langsiktige tiltak. Opplysningskontorene har hatt stor aktivitet også i 2016. Opplysningsarbeidet skjer i økende grad ved hjelp av elektroniske portaler og sosiale media, og OEK driver nettstedene www.matprat.no og www.matstart.no. Nettstedene har mange treff og er ledende på sitt felt nasjonalt. Bokserien «Kokeboka mi» som er gitt ut av OEK, gis gratis til 6.- og 9.-klassinger. De fleste ungdomsskolene og nesten alle barneskolene i landet benytter dette tilbudet.

Opplysningskontoret for melk driver nettstedet www.melk.no, og formidler kunnskap om melk og meieriprodukter knyttet til helse og ernæring. Opplysningskontoret er en pådriver for å snu nedgangen i melkeforbruket i landet.

Omsetningsrådet har hatt sju møter i 2016 og behandlet 100 saker. Et av møtene var en fagtur/seminar til Lofoten. På denne turen besøkte rådet flere gardsbruk med både melkeproduksjon og sau/lam. Vi besøkte slakteri og gardsmatbedrifter. Rådet fikk innsyn i rammebetingelser og utfordringer for landbruket i regionen.

Arbeidet i rådet er preget av et godt og konstruktivt samarbeid, og det er vanligvis enighet om de vedtak rådet fatter. Det er interessant å lede rådets arbeid, spesielt i en tid hvor Omsetningsrådets oppgaver har fått politisk oppmerksomhet og skapt debatt. Jeg holder fast ved at rådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon. Vår norske modell med markedsregulering for de fleste landbruksvarer fungerer etter min mening godt og etter intensjonen.

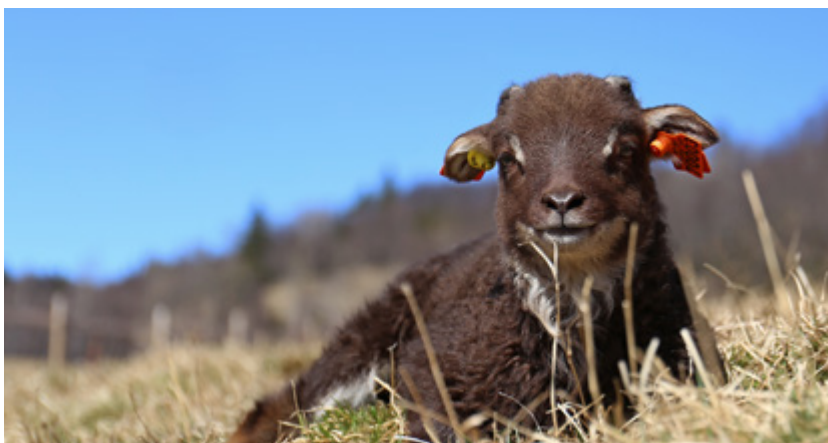
Omsetningsrådet har en viktig funksjon i norsk matproduksjon.

BJØRGE TØRRISDAL
Leder
Omsetningsrådet

**OMSETNINGS-
LOVEN OG
MARKEDS-
REGULERING**

Omsetningsloven og markeds- regulering

Omsetningsloven har som formål å fremme omsetningen av de viktigste norskproduserte jordbruksvarene. Markedsreguleringens viktigste formål er å skape balanse mellom tilbud og etterspørsel av landbruksvarer. Omsetningsloven er det juridiske grunnlaget for markedsregulerings-systemet, og Omsetningsrådet (OR) er etter loven satt til å forvalte dette.

OMSETNINGSRÅDET

Omsetningsrådet er et offentlig, partssammensatt forvaltningsorgan. Rådet har et hovedansvar for markedsreguleringen av jordbruksvarer. Etter omsetningsloven skal rådet forvalte avgiftsmidler til reguleringsformål.

Fakta om omsetningsrådet

Virkomheten til Omsetningsrådet er hjemlet i omsetningsloven. Loven angir at Omsetningsrådet skal ha elleve medlemmer, samt hvilke institusjoner og organisasjoner medlemmene skal representere. Omsetningsrådet er sammensatt av representanter for myndighetene, forbrukerne, faglagene, samvirkeorganisasjonene, industrien og handelen. Medlemmene, med personlige varamedlemmer og revisor, oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet (LMD). Samvirke-

OMSETNINGSLOVEN

Omsetningsloven, lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (lov av 10. juli 1936), dekker følgende vareslag:

- Kjøtt av storfe, sau, svin og fjørfe
- Melk
- Egg
- Korn og oljefrø
- Poteter, grønnsaker, frukt og bær
- Pelsdyrskinn

For matpoteter og epler kan Omsetningsrådet sette i verk avsetningstiltak som blir finansiert over jordbruksavtalen.

OMSETNINGSRÅDETS HOVEDOPPGAVER

1. Fatte vedtak om bruken av midlene i fondene for omsetningsavgift til:
 - markedsregulerende tiltak
 - faglige tiltak
 - opplysningsvirksomhet
 - administrering av ordningene
2. Kontrollere at markedsregulator følger opp forskrifter og vedtak fra Omsetningsrådet
3. Sørge for oppdatering og utvikling av regelverket under omsetningsloven
4. Sikre at vedtak som fattes er i samsvar med lov, forskrifter og gjeldende jordbruksavtale

organisasjonene har flertall sammen med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag med seks av de elleve medlemmene i rådet.

LMD har gjennom forskrift om Omsetningsrådets myndighet fastsatt regler som skal sikre at de vedtakene Omsetningsrådet fatter i minst mulig grad påvirker konkurranseforholdene i markedet. Det er ikke alminnelig klagerett på vedtak fattet av Omsetningsrådet, men LMD kan omgjøre vedtak som er i strid med lov, forskrift eller gjeldende jordbruksavtale.

Etter anbefaling fra Omsetningsrådet fastsetter LMD omsetningsavgiften og betingelsene knyttet til denne i to forskrifter. Omsetningsrådet fatter vedtak om bruken av pengene. Omsetningsrådets regnskap blir revidert av en revisor oppnevnt av LMD. Gjennom jordbruksavtalen tildeles grøntområdene midler, og det legges føringer for støtte til diverse tiltak gjennom midler fra omsetningsavgiften.

LMD har bestemt at Landbruksdirektoratet skal være sekretariat for Omsetningsrådet. Sekretariatsfunksjonen innebærer forberedelse av saker til rådet, oppfølging av vedtak, samt innkreving og administrering av avgiftsmidler.

I 2016 har Omsetningsrådet hatt sju møter og behandlet 100 saker. Per 31.12.2016 besto rådet av 55 prosent menn og 45 prosent kvinner.

Rådet delegerte i 2010 myndighet i visse saker av ikke-prinsipiell karakter til Statens landbruksforvaltning, nå Landbruksdirektoratet. Sakene refereres i Omsetningsrådet. I 2016 ble det referert 30 vedtak i slike saker.

Omsetningsrådets sammensetning i 2016

Organisasjon	Fast medlem	Varamedlem	Oppnevnt i perioden
Landbruks- og matdepartementet	Bjørge Tørresdal (leder)	Olav Sandlund	2016–2019
Nærings- og fiskeridepartementet	Vibeke Andersen (nestleder)	Steinar Hauge til 01.05.2016 Helge Aske fra 02.05.2016	2014–2017
Norges Bondelag	Lars Petter Bartnes	Kristin Ianssen til 24.08.2016 Per Skorge fra 25.08.2016	2014–2017
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	Ann Merete Furuberg	Modulf Aukan til 14.08.2016 Arne Lofthus fra 15.08.2016	2014–2017
TINE SA	Trond Reierstad	Marit Haugen	2016–2019
Nortura SA	Sveinung Svebestad	Kari Redse Håskjold til 04.12.2016 Per Heringstad fra 05.12.2016	2014–2017
Virke/Coop Norge SA	Sigrid Helland	Hege Berg-Knutsen	2016–2019
Norsk Nærings- og Nyttelsesmiddelarbeiderforbund	Jan-Egil Pedersen	Ann Elise Hildebrandt	2016–2019
Norske Felleskjøp SA	Einar Enger til 01.05.2016 Anne Jødahl Skuterud fra 02.05.2016	Olav Håkon Ulfsnes til 01.05.2016 Oddhild Saure fra 02.05.2016	2014–2017
Norsk Landbrukssamvirke	Kristin Taraldsrud Hoff	Eugen Tørnte	2016–2019
Kjøtt- og Fjørfebransjens Landsforbund, Norges Frukt- og Grønnsakgrossisters Forbund, NHO Mat og Bio og Norkorn	Bjørn-Ole Juul-Hansen	Frode Toven	2016–2019

**Omsetnings-
rådets vedtak
skal i minst
mulig grad
påvirke konkur-
ranseforholdene
i markedet.**

MARKEDSREGULERINGSORDNINGEN

Hovedformålet med markedsreguleringen er å balansere varetilførselen til markedet. Ordningen blir finansiert av bøndene selv ved at kostnadene ved dette fordeles på all produksjon gjennom avgifter. Ved salg av produktene betaler bonden en fastsatt avgift per kilo/liter i omsetningsavgift. Avgiften går inn i særskilte fond for hver avgiftsgruppe, og blir brukt til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid. Sammen med importvernet legger markedsreguleringen grunnlaget for at landbruket skal kunne oppnå de prisene som er framforhandlet i jordbruksforhandlingene.

I Meld. St. 9 (2011–2012) Velkommen til bords heter det at «Regjeringen vil tilpasse markedsordningene til våre internasjonale forpliktelser, og vurdere tilpasninger med grunnlag i de markedsmessige endringene som skjer innenlands. Regjeringen ser positivt på samvirkets rolle for å balansere råvaremarkedene, gi større og mindre produsenter markedsadgang og styrke primærleddet i matkjeden». Regjeringen la 6. desember 2016 fram ei ny melding om landbrukspolitikken med tittelen «Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon», Meld. St. 11 (2016–2017). Meldingen ble behandlet i Stortinget den 25. april 2017.

Avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet

Ved overproduksjon har markedsregulator ansvaret for å iverksette strakstiltak, kalt avsetningstiltak, for å bringe markedet i balanse igjen. Egne regelverk for hver sektor angir hvilke avsetningstiltak som kan benyttes. Er det overskudd i kjøttsektoren, kan eksempelvis fryselagring av hele/halve skrotter og enkelte stykningsdeler, samt salg av varer til nedskrevet pris, være aktuelle tiltak.

Avsetningstiltak settes i verk for å utjevne svingninger i produksjon og etterspørsel, slik at tilbudet av jordbruksvarer til enhver tid, og i alle deler av landet, samsvarer best mulig med etterspørselen. Formålet med avsetningstiltakene er i første rekke å balansere markedet som grunnlag for å oppnå best mulig pris for bonden.

Faglige tiltak er av mer forebyggende og langsiktig karakter, mens opplysningsvirksomheten kan være av både kort- og langsiktig karakter. Faglige tiltak rettes i hovedsak mot industrien og produsentene, mens opplysningsvirksomheten har forbrukerne som målgruppe. Det er først og fremst opplysningskontorene og fagstretet for kjøtt, Animalia, som tar seg av dette arbeidet.

For avsetningstiltak varierer utgiftene med markedssituasjonen. Betydelig overproduksjon fører til høy omsetningsavgift, fordi det er behov for midler til å bringe markedet i balanse. Motsatt kan omsetningsavgiften settes lavere når bøndene ikke produserer mer enn det som kan omsettes i det norske markedet. For bonden er det viktig at det oppnås balanse mellom tilbud og etterspørsel i markedet, da det gir grunnlag for både best pris for varen og lavest omsetningsavgift.

Gjennomføring av markedsreguleringen

Samvirkeorganisasjonene i landbruket er gitt den utøvende rollen som markedsregulator innenfor hovedproduksjonene. Unntaket er hagebrukssektoren som ikke har markedsregulator. Markedsregulator gjennomfører reguleringstiltak. Dette skal skje i samsvar med regelverket som er fastsatt og forvaltes av Omsetningsrådet. Markedsregulator får dekning for kostnadene ved de enkelte tiltakene i henhold til regelverket. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) administrerer avsetningstiltak i hagebrukssektoren.

MÅLSETTINGER

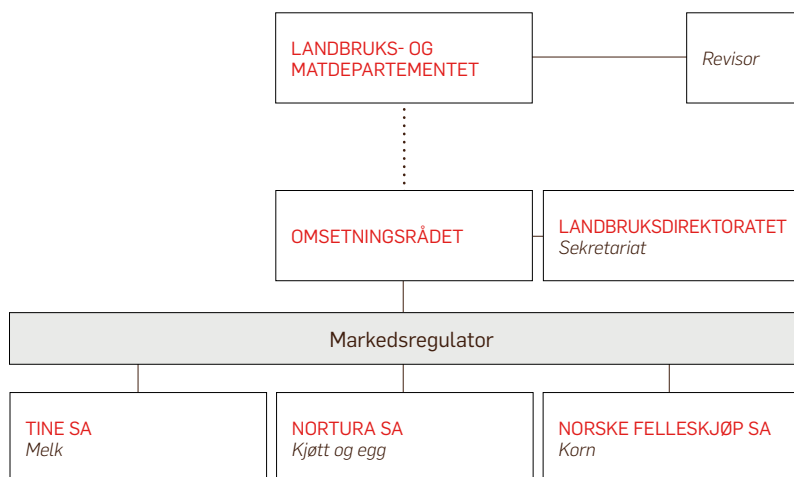
De viktigste målsettingene for markedsreguleringen i norsk landbruk, slik de er formulert i St.meld. nr. 19 (1999–2000) om norsk landbruk og matproduksjon, er:

- Mest mulig stabile priser for produsentene, noenlunde ens priser over hele landet
- Stabile avsetningsmuligheter for produsentene
- Stabile forsyninger i alle forbruksområder og til noenlunde ens pris
- Reguleringen skal bidra til at produsentene oppnår priser mest mulig i samsvar med jordbruksavtalenes forutsetninger, samtidig som prisen i markedet, som gjennomsnitt for året, skal holdes på eller under avtalt nivå

Følgende samvirkeorganisasjoner er markedsregulatorer:

- Tine SA for melk
- Nortura SA for kjøtt og egg
- Norske Felleskjøp SA for korn

Systemet for markedsregulering

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet. Landbrukssamvirket er tildelt rollen som markedsregulator for alle hovedproduksjoner i Norge, med unntak av grøntsektoren og fjørfekjøtt. GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) arbeider med administrering av markedsreguleringstiltak på grøntsektoren.

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

Formålet med kvoteordningen for melk er å tilpasse melkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet innenfor de målsettinger Stortinget har fastsatt, herunder distriktsprofil og variert bruksstruktur. Kvoteordningen er hjemlet i omsetningsloven og administreres av Landbruksdirektoratet. Mellomfinansiering av kvoteordningen er fra 2003 finansiert over fondet for omsetningsavgift melk. Fra 2006 er også administrasjonskostnadene for ordningen finansiert av samme fond.

Kvoteordningen skal i utgangspunktet være selvfinansierende. Kostnader knyttet til inndragning av kvoter o.l. samt administrasjon dekkes av fondet for omsetningsavgift på melk etter vedtak i Omsetningsrådet. Dette innebærer at ordningen i sin helhet driftes av midler fra fondet for melk. Rammene for kvoteordningen ligger imidlertid i hovedsak utenfor rådets myndighet.

Omsetningsrådet vedtok i oktober 2016 at regnskapet for kvoteordningen for melk fra og med regnskapsåret 2016 skal avgis av rådet. Dette ble tidligere avgitt av Landbruksdirektoratet. Vedtaket innebærer videre at årsrapporteringen for kvoteordningen blir den del av Omsetningsrådets årsmelding.

Landbruks- og matdepartementet utnevner medlemmene i Omsetningsrådet.

**OMSETNINGS-
RÅDETS
NØKKELTALL
2016**

Nøkkeltall

Omsetningsrådet forvalter midler fra omsetningsavgiftene, overproduksjonsavgift på melk og midler fra jordbruksavtalen.

Oversikt over innkomne midler, bruk og årsresultat 2016:

	I tusen kroner
Fond per 1. januar¹⁾	556 341
Overproduksjonsavgift	65 717
Omsetningsavgifter	384 559
Andre inntekter	3 907
Finansinntekter	6 873
Inntekter	461 056
Avsetningstiltak	308 134
Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet	234 881
Administrasjons- og andre kostnader	12 519
Administrasjon kvoteordningen for melk	10 223
Utgifter	565 756
Fond per 31. desember	451 641
Årsresultat	-104 700

¹⁾ Fra og med regnskapsåret 2016 er fondskapitalen knyttet til mellomfinansiering av melkekvoter regnet inn i fondets samlede kapital.

INNKOMNE MIDLER

Det er i 2016 bokført 461,1 mill. kroner i inntekter til fondet. Av dette utgjør renteinntekter 6,9 mill. kroner. Omsetningsavgiften for de avgiftsbelagte produktene utgjør 360,2 mill. kroner. I tillegg kommer 20,5 mill. kroner overført fra jordbruksavtalen som kollektivt dekker omsetningsavgift på hagebruksprodukter, samt 3,9 mill. kroner til avsetningstiltak i hagebrukssektoren. Overproduksjonsavgift på melk utgjør 65,7 mill. kroner. Andre inntekter som utgjør 3,9 mill. kroner omfatter i hovedsak standardisert erstatning på kjøtt, egg og fjørfe.

OMSETNINGSAVGIFTENE

Det ilegges omsetningsavgift på alle jordbruksvarene, med unntak av hagebruksprodukter, som dekkes kollektivt over jordbruksavtalen. Omsetningsavgiftene

461,1

mill. kroner i
fondsinntekter i 2016.

blir innbetalt av produsentene når de selger sine produkter. Avgiften blir brukt til finansiering av avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Avgiftene fastsettes normalt ved årsskiftet, men vurderes løpende gjennom året i forhold til markedssituasjonen. Unntaket er kornsektoren, der omsetningsavgiften følger kornåret, som går fra 1. juli til 30. juni. For melk, egg og kjøtt av kylling og kalkun, fastsetter LMD de løpende avgifter. For kjøtt fra svin, sau/lam og storfe/kalv, samt avgiften på korn, fastsetter LMD maksimalsatser. Innenfor denne øvre grensen fastsetter Omsetningsrådet de løpende avgiftene gjennom året, jf. tabellen nedenfor.

Omsetningsavgiftene 2016. Oversikt over endringer gjennom året.

Tabellen viser satsene for omsetningsavgiften på ulike jordbruksvarer, og endringer av disse gjennom året. I kr per l/kg.

Produkt	Maks 1.1.2016	Per 1.1.2016	Per 4.1.2016	Per 1.2.2016	Per 28.3.2016	Per 1.7.2016	Per 4.7.2016	Per 1.8.2016	Per 19.9.2016	Per 3.10.2016	Per 31.10.2016
Fjørfe											
And og gås											
Egg		1,00				0,80					
Høns											
Kalkun		0,24	0,26								
Kylling		0,24	0,26								
Kjøtt											
Sau	2,50	1,00	1,30	0,90					1,70	2,50	
Lam	2,50	1,00	1,30	0,90					1,70	2,50	
Storfe	1,50	0,50	0,80		0,30			0,70			0,30
Gris	1,50	0,40	0,50				1,00				
Purke/råne		0,50	0,50								
Korn											
Korn*	0,05	0,03					0,01				
Oljefrø*	0,05	0,03					0,01				
Erter, lupiner og åkerbønner*	0,05	0,03					0,01				
Melk											
Kumelk		0,05									
Geitemelk		0,05									
Overprod. avg. kumelk/ geitemelk	4,20										
Pels											
Pelsdyrskinn		1%									

* Maksimumssatsen ble redusert fra 6 til 5 øre per kg fra 1. juli 2016

AVSATT OVER JORDBRUKSOPPGJØRET

Midler avsatt over underpost 70.11 markedstiltak, forvaltes av Omsetningsrådet. I 2016 ble det avsatt følgende beløp for de ulike tiltakene:

Bevilgning 2016

	I mill. kroner
Kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk	20,5
Avsetningstiltak hagebruk og potet	3,9
Sum	24,4

Sammendraget nedenfor viser forbruket av midler i 2016, i mill. kroner:

	Avsetnings- tiltak ¹⁾	Faglige tiltak	Opplysnings- virksomhet ²⁾	Sum
Melk og melkeprodukter	129 530	9 742	32 144	171 416
Kjøtt	119 916	69 388	52 244	241 549
Hagebruk	1 283	1 623	19 219	22 125
Egg	28 294	4 084	13 100	45 478
Fjørfekjøtt	0	8 862	17 596	26 458
Korn	29 111	0	3 178	32 289
Pelsdyr	0	3 700	0	3 700
Sum alle sektorer	308 134	97 400	137 480	543 014

¹⁾ Avsetningstiltak inkluderer administrasjonskostnader hos markedsregulator

²⁾ Inkluderer midler til økologisk markedsføring og Nyt Norge.

543,0

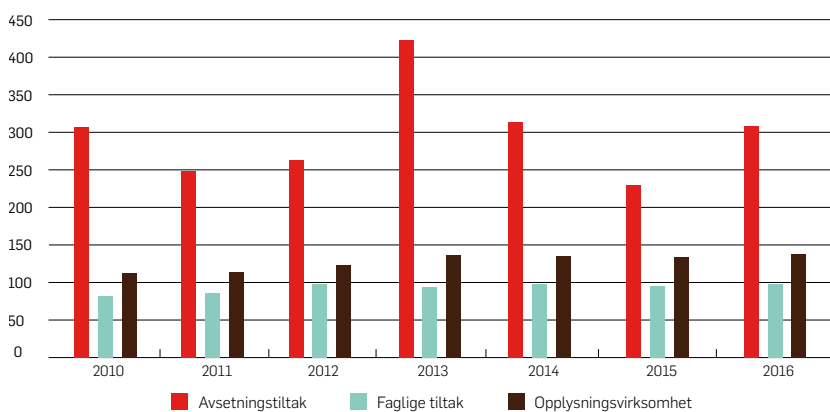
mill. kroner ble brukt
til markedsregulering
i 2016.

SAMMENDRAG BRUK AV MIDLER FOR 2010–2016

Utviklingen av midler for alle sektorer fordelt på avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:

BRUK AV MIDLER ALLE SEKTORER 2010–2016

Mill. kroner

Melk

MARKEDSSITUASJONEN

Melkeleveransene ble redusert med 13,3 mill. liter til 1 543,2 mill. liter i 2016. Leveransene var likevel større enn etterspørselen i markedet, noe som medførte økt reguleringsbehov. Det ble levert 1 522,8 mill. liter kumelk, som var 13,5 mill. liter mindre enn i 2015. Leveransene av geitemelk økte 0,2 mill. liter, til 20,4 mill. liter i 2016 sammenlignet med året før.

Reguleringslagrene av skummetmelkpulver økte i 2016, mens reguleringslageret av ost var på et stabilt høyt nivå gjennom året. Lageret av smør ble redusert med om lag 100 tonn, samtidig som det ble foretatt reguleringseksport av vel 1000 tonn smør.

Forholdstallet for grunnkvote for kumelk var på 1,00 i kvoteåret 2016. Forholdstallet for disponibel kumelkkvote for kvoteåret ble satt til 1,00 under kvotedrøftingene. Melkebehovet for kvoteåret ble anslått til 1 490 mill. liter under kvotedrøftingene.

Etterspørselen etter geitemelkprodukter var om lag 2,0 mill. liter under melketilgangen, noe som innebærer en overproduksjon på 11,0 prosent. En del av overskuddet ble brukt til fôr. Forholdstallet for disponibel geitemelkkvote ble satt til 0,97 for kvoteåret 2016.

1 543,2

Melkeleveransene ble redusert med 13,3 mill. liter, til 1 543,2 mill. liter i 2016.

OPPNÅDD PRIS

Notert pris var på kr 5,25 per liter for første halvår. Vektet gjennomsnitt av noteringspris i andre halvår 2015 og første halvår 2016 var kr 5,27 per liter, mens målprisen for avtaleåret 2015–2016 var kr 5,28 per liter. I andre halvår 2016 var notert pris kr 5,38 per liter, lik gjeldende målpris for jordbruksavtaleåret 2016–2017.

OMSETNINGSavgIFT OG OVERPRODUKSJONSAvgIFT

Det ble krevd inn 77,3 mill. kroner i omsetningsavgift og 65,7 mill. kroner i overproduksjonsavgift for melk. Renteinntektene til fondet for omsetningsavgift på melk var på 900 000 kroner, en reduksjon på 0,9 mill. kroner fra 2015.

Satsen for omsetningsavgiften var 5 øre per liter i hele 2016. Fondet for omsetningsavgift på melk var på 152,8 mill. kroner ved inngangen av året. Ved årets slutt var fondet redusert til 111,9 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK, SKOLEMELK OG ADMINISTRASJON

Totalt 129,5 mill. kroner av omsetningsavgiften ble brukt til avsetningstiltak og skolemilk i meierisektoren og til markedsregulators administrasjonsgodtgjørelse. Dette var 1,2 mill. kroner (0,9 prosent) mindre enn i 2015. I 2016 var det økte kostnader til bl.a. geitemilk til fôr og reguleringseksport av smør. Samtidig ble kostnadene til skolemilk, skummetmelkpulver til fôr og salg til spesialmarkeder redusert. Tines prisgevinst var også høyere i 2016 enn i 2015. I 2016 var det ikke reguleringseksport av hvitost, eller prisnedskrivning av smørolje.

Kompensasjon for reguleringskapasitet utgjorde 39,8 mill. kroner, en økning på 0,3 mill. kroner (0,8 prosent) fra 2015.

Totalt ble det utbetalt 4,6 mill. kroner i prisnedskrivning til skummetmelkpulver til fôr. Utbetalingen ble redusert med 3,3 mill. kroner, tilsvarende 42 prosent, fra 2015. Reduksjonen skyldtes både at det ble solgt mindre skummetmelkpulver til fôr enn i 2015 og at prisnedskrivningen per kg var mindre enn i 2015. Det ble solgt 311 tonn i 2016, mens det ble solgt 468 tonn året før. Prisnedskrivningen per kg var i gjennomsnitt 16,88 kroner i 2015, mens prisnedskrivningen per kg i gjennomsnitt var på 14,75 kroner i 2016.

Det ble utbetalt 8,1 mill. kroner i prisnedskrivning av geitemilk til fôr. Kompensasjonsbeløpet var 6,4 mill. kroner høyere enn i 2015, som følge av at overskuddet ble tatt ut tidlig i verdikjede, istedenfor for produksjon av ferdigvarer som så blir solgt til fôr.

Kostnader til reguleringstransport var på 20,2 mill. kroner. Dette var en økning på 1,7 mill. kroner, eller 9,2 prosent, sammenlignet med året før. Økningen kommer av at melkemengden som ble transportert var noe økt i 2016. Gjeldende fra 2014 har Omsetningsrådet delegert avgjørelsesmyndighet for fastsettelse av sats for transport av melk til reguleringsproduksjon til Landbruksdirektoratet i tilfeller hvor satsen kan fastsettes på bakgrunn av indeksregulering av forrige års sats. Satsen for 2016 ble fastsatt av Landbruksdirektoratet på bakgrunn av indeksregulering av satsen for 2015.

Kostnader ved lagring av reguleringsprodukter utgjorde 22,6 mill. kroner, noe som var en økning på 0,9 mill. kroner (4,0 prosent) sammenlignet med 2015.

8,1

Det ble utbetalt 8,1 mill. kroner til prisnedskrivning av geitemilk til fôr.

MELK

Nytt av året var det at håndteringskostnadene ikke lenger er inkludert i beregningen av satsen. Kostnadene til håndtering ble beregnet til 2,95 mill. kroner, mens selve lagringskostnadene var 19,69 mill. kroner.

Salg til spesialmarkeder utgjorde 5,5 mill. kroner, noe som er en reduksjon på 0,9 mill. kr fra 2015, da kompensasjonen til dette tiltaket var på 6,4 mill. kroner.

Skolemelkordningen fikk tildelt 11,1 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk, en nedgang på 8,9 mill. kroner sammenlignet med 2015. Satsene for skolemelk ble halvert fra skoleåret 2015–2016, så hovedårsaken til redusert utbetaling er reduserte satser. Både Tine SA og Q-meieriene AS mottok omsetningsmidler for leveranser av skolemelk.

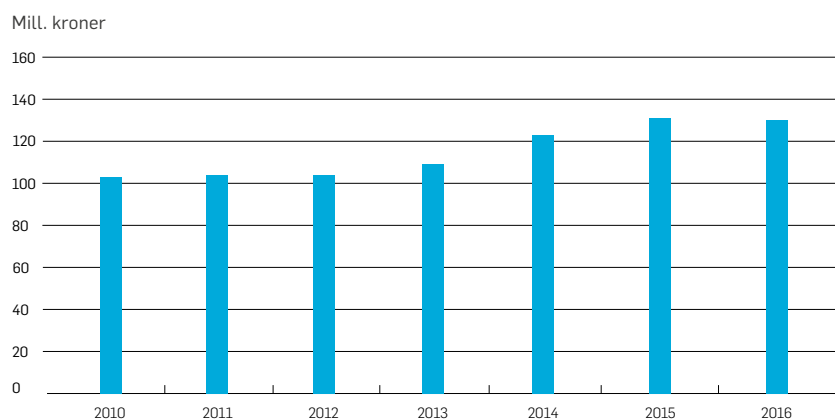
I 2016 hadde Tine SA en netto prisgevinst ved reguleringslagring på 10,1 mill. kroner. Dette ble godskrevet fondet for omsetningsavgift på melk. Prisgevinsten var 7,3 mill. kroner høyere enn i 2015.

Tine SA fikk utbetalt om lag 0,6 mill. kroner mer i a konto-overføringer enn de faktiske avsetningstiltakene kostet, noe som førte til at totalt 88 414 kroner ble godskrevet fondet som rente på mellomværende. Beløpet var omtrent 20 000 kroner høyere enn året før.

Tine SA økte sine administrasjonskostnader med 0,4 mill. kroner sammenlignet med 2015, til 10,1 mill. kroner.

Bruk av midler til avsetningstiltak, skolemelk og administrasjon i melkesektoren i perioden 2010–2016:

AVSETNINGSTILTAK SKOLEMELK OG ADMINISTRASJON 2010–2016

11,1

Skolemelkordningen fikk tildelt 11,1 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk.

Samlet regnskap for avsetningstiltak skolemelk og administrasjon i melkesektoren i kroner

	2016	2015
Prisnedskrivning av skolemelk	11 073 995	20 019 449
Reguleringskapasitet	39 800 000	39 500 000
Reguleringstransport	20 197 290	18 532 849
Mellomtransport og håndtering	2 729 353	2 160 254
Reguleringsseksport av smør	14 971 761	6 002 829
Lagringskostnader	22 639 751	21 718 552
Salg til spesialmarkeder	5 474 811	6 390 858
Prisnedskrivning av smørølje	0	0
Geitmelk til fôr	8 140 096	1 742 581
Skummetmelkpulver til fôr	4 579 283	7 899 840
Pristap/prisgevinst	-10 073 922	-2 843 683
Renteoppgjør	-88 414	-68 307
Markedsregulators administrasjonskostnader	10 085 934	9 666 632
Sum avsetningstiltak melk	129 529 938	130 721 854

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Geno, Norsk Sau og Geit (NSG) og KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import) fikk et samlet tilskudd på 8,4 mill. kroner fra omsetningsavgiften på melk, det samme som i 2015. Av dette fikk Geno utbetalt 6,5 mill. kroner og NSG 1,45 mill. kroner til avlsarbeid, mens KOORIMP fikk 442 000 kroner til smittebeskyttelse ved import. I tillegg ble det innvilget 1,35 mill. kroner til Helsetjenesten for storfe for å arbeide med de kliniske infeksjonssykdommene BCoV og BRSV.

Opplysningsvirksomhet

Det ble gitt 32,1 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet gjennom midler fra omsetningsavgiften. Tilskuddet ble gitt til Opplysningskontoret for Meieri-produkter (OFM), samt opplysningsvirksomhet i regi av Matmerk.

Fordeling av midler til opplysningsvirksomhet melk i kroner

	2016	2015
Opplysningskontoret for Meieri-produkter	28 944 955	30 762 600
Norsk Gardsost, NM-arrangement	200 000	0
KSL Matmerk, Nyt Norge	2 000 000	2 000 000
KSL Matmerk, Økologisk mat	998 686	1 000 000
Sum	32 143 641	33 762 600

Matmerk tildeles midler fra omsetningsavgiften for å drive generisk markedsføring av økologisk mat og å gjennomføre kampanjer for den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. I 2016 bidro fondet for omsetningsavgift på melk med knapt 1,0 mill. kroner til markedsføring av økologisk mat, som var omtrent på samme nivå som i 2015. Videre ble det anvendt 2,0 mill. kroner til markedsføring av Nyt Norge fra omsetningsavgiften på melk.

OFM driver merkenøytral informasjonsvirksomhet på vegne av aktørene i meieri-bransjen. Formålet er å øke kunnskapen om, og fremme forbruket av norsk melk og meieri-produkter, blant annet gjennom internettsiden www.melk.no. I 2016 ble det bevilget 29,1 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift på melk til OFM. Dette inkluderer også midlene til Norsk Gardsost, da OFM fikk ansvar for at også disse midlene ble brukt i tråd med formålet

9,8

Det ble bevilget 9,8 mill. kroner til faglige tiltak i melkesektoren.

For nærmere informasjon om opplysningsvirksomheten vises det til OFMs hjemmeside, www.melk.no.

Opplysningskontoret for meieriprodukters prosjektregnskap for de to siste årene i kroner

	2016	2015*
Reklameaktiviteter	5 528 971	7 728 272
Informasjonsmaterieill	2 007 619	2 030 663
Relasjonsarbeid	1 174 715	1 311 235
Presse	897 207	1 162 851
Fellestiltak i landbruket	208 035	101 378
Markedsinnsikt	1 782 731	1 221 217
Webutvikling	4 030 011	2 983 444
Skole	52 691	67 710
Sum markedsaktiviteter	15 681 981	16 606 770
Sum personal- og driftskostnader	13 262 974	11 655 781
Ekstrabevilgning «3 om dagen»	0	2 500 024
Opplysningskontoret totalt	28 944 955	30 762 575

* I tillegg brukte OFM 25 kroner i 2015 til oppbygging av egenkapitalen

OFM brukte 11 045 kroner mindre enn budsjetttrammen gitt gjennom omsetningsmidlene.

Diagrammet nedenfor viser bruk av omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2010–2016. Det var en svak reduksjon i bruk av midler i 2016, noe som hadde sammenheng med redusert budsjetttramme for OFM.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET MELK 2010–2016

32,1

Det ble gitt 32,1 mill. kroner i tilskudd til opplysningsvirksomhet.

KVOTEORDNINGEN FOR MELK

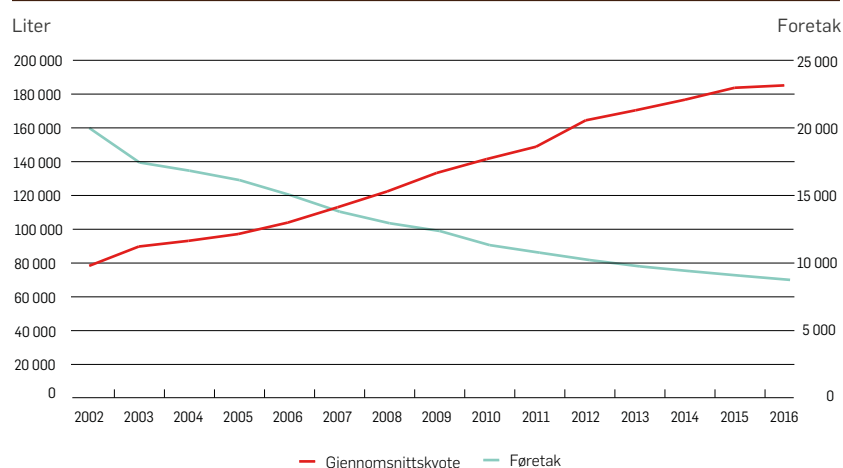
Kvotordningen for melk har som formål å tilpasse ku- og geitemelkproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet. Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk danner det formelle grunnlaget for ordningen. Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret for kvoteordningen, og Klagenemnda for kvoteordningen er klageinstans.

Kumelkproduksjon

Antall foretak med kumelkproduksjon har gått nedover de siste 15 årene. Fra 2002 til 2016 er det en reduksjon på om lag 65 prosent. Gjennomsnittskvoten har økt i samme perioden.

Figuren nedenfor viser utviklingen i gjennomsnittskvote og tallet på foretak (2002–2016):

GJENNOMSNITTSKVOTE OG TALLET PÅ FORETAK 2002–2016

I 2016 var det 8 815 foretak, som til sammen disponerte kvoter på om lag 1 632 mill. liter. Tallet på foretak som driver melkeproduksjon er i løpet av de siste 15 årene redusert med 11 362 foretak.

Geitemelkproduksjon

Utviklingen i geitemelkproduksjonen går i retning av færre, men større melkeprodusenter. Gjennomsnittskvoten øker fra år til år. I 2016 var det 294 foretak med melkekvote som drev med geitemelkproduksjon. Disse foretakene disponerte en kvote på om lag 22,7 mill. liter.

Rapportering

Det lages årlig en rapport med regnskap for kvoteordningen. Denne har fram til 2014 vært en del av Statens landbruksforvaltnings/Landbruksdirektoratets årsrapportering til Landbruks- og matdepartementet. I 2014 og 2015 inngikk den i rapporten kalt «Intern økonomirapportering til LMD». Fra 2016 er det Omsetningsrådet som avgir regnskapet for kvoteordningen for melk, og det inngår da i rådets årsmelding.

1 632

I 2016 disponerte 8 815 foretak til sammen kvoter på om lag 1 632 mill. liter melk.

Omsetning av melkekvoter

Det gjennomføres årlig oppkjøp og salg av både kumelkkvoter og geitemelkkvoter dersom ikke annet vedtas i jordbruksoppgjøret. Kumelkkvote i 2016 ble omsatt innenfor hvert fylke eller innenfor produksjonsregionen som består av Akershus og Oslo, og geitemelkkvoter ble omsatt innenfor produksjonsregionene Nord-Norge og Sør-Norge, som tidligere år. I 2016 måtte eiere av landbruks-eiendommer som skulle selge kvote, selge minimum 20 prosent av salgsmengden til staten mens inntil 80 prosent kunne omsettes til private kjøpere. I 2016 solgte staten ut igjen all oppkjøpt kumelkkvote samme år som oppkjøpet fant sted. Staten solgte ikke geitemelkkvote i 2016 fordi det er for mye geitemelk i markedet.

Fra 2003 har oppkjøp/inndragning av kvoter vært finansiert med midler fra omsetningsavgiften. Tidligere kom midlene fra bevilgninger over jordbruksavtalen. I 2016 ble det kjøpt opp fire geitemelkkvoter på til sammen 59 255 liter til en kostnad på 148 138 kroner.

I omsetningsåret 2016 var det 3 352 bønder som kjøpte vel 5,2 mill. liter grunnkvote for ku fra staten til en pris på 2,50 kr per liter. Dette utgjorde omtrent 13 mill. kroner, som ble krevd inn med betalingsfrist 15. desember 2016.

I 2016 kunne eiere av landbrukseiendom som har fått tilskudd til driftsomstilling grunnet rovvilt kjøpe kumelkkvote. En bonde kjøpte 50 000 liter melkekvote til en pris på 2,50 kr per liter. Dette utgjorde 125 000 kroner. Kvoten ble hentet ved å utvide den totale kvotemengden.

Omsetningsrådet ga 30. april 2004 Statens landbruksforvaltning, i dag Landbruksdirektoratet, fullmakt til å administrativt forestå mellomfinansieringen ved omsetning av melkekvoter av midler fra fondet for omsetningsavgift for melk. Fullmakten ble videreført med identisk ordlyd etter vedtak i Omsetningsrådet den 29. mars 2012. Rådet skal orienteres når det endelige beløpet for året foreligger. Det var ikke behov for mellomfinansiering ved omsetning av melkekvoter i regnskapsåret 2016.

Per 31. desember 2016 hadde kvoteordningen en egenkapital på 17,8 mill. kroner.

I 2016 solgte staten ut igjen all oppkjøpt kumelkkvote, til sammen 5,2 mill. liter.

Kjøtt

MARKEDSSITUASJONEN

Overskudd av svinekjøtt, underskudd av storfe, og krevende overskuddssituasjon for lam kan i korte trekk oppsummere 2016. Overskuddet på lam oppsto høsten 2015, og forverret seg i 2016, som en følge av høyere produksjon og mindre konsum. Effektivitetsøkning i form av flere avvente grisunger ga overskudd av svinekjøtt. For storfe øker nå den norske produksjonen, men norsk andel er fremdeles lav.

Effektivitetsøkning ga økt overskudd av svinekjøtt

Produksjonen av norsk svinekjøtt gikk opp med to prosent, og endte på 137 700 tonn. For året var summen av norskprodusert svinekjøtt, kvoteimport og import av planlagt mengde spekk ca. 2 300 tonn større enn forbruket.

Ved inngangen av året lå det 385 tonn svinekjøtt på lager. I løpet av første halvår økte mengden svinekjøtt på reguleringslager, og det ble nødvendig å ta i bruk reguleringseksport for å redusere lagrene. I uke 31 var mengden kjøtt på lager 2 653 tonn. Engrossalget i 2016 var omtrent uendret fra året før, mens produksjonen økte med vel to prosent, grunnet den nevnte effektivitetsøkningen. Dette førte til overskudd av svinekjøtt. Omsetningsavgiften ble satt opp fra 40 til 50 øre ved inngangen til 2016. Den ble økt til én krone fra og med 4. juli, og forble uendret resten av året.

2

Effektivitetsøkningen i svineproduksjonen ga en produksjonsøkning på ca. 2 prosent.

De siste årene har kampanjevirkosomhet og stor etterspørsel etter ribbe fra dagligvarehandelen ført til et underskudd av ribbe fram mot jul, til tross for overskudd av svinekjøtt for øvrig. I 2016 ble «ribbetiltaket» innført allerede fra sommeren av. Tiltaket besto i å skjære ut ribbe og fryse den inn for å forebygge underdekning før jul. Inntil 50 prosent av grisen kunne leveres til markedsregulator i form av kam, skinke og sortering. Tiltaket var åpent for hele bransjen å delta i. Tiltaket hadde god effekt, og i 2016 ble tollen for sideflesk til ribbe for første gang på flere år ikke satt ned. Ved utgangen av året lå det 824 tonn svinekjøtt på lager. Årsaken til reduksjonen var i hovedsak effekten av ribbetiltaket.

Lavere slaktevekter, men fremdeles økt produksjon av lammekjøtt

Produksjonen av lammekjøtt og sauekjøtt var på 25 987 tonn, mot 25 583 tonn året før. Det betyr at produksjonen økte med to prosent, mot seks prosent året før. Ved beiteslipp i 2016 var bestanden av sau og lam fire prosent høyere enn på samme tidspunkt året før. Med et betydelig reguleringslager av lammekjøtt etter slaktesesongen 2015 og forventning om økende overskudd i markedet, begrenset markedsregulator i 2016 slaktevektene for å gjøre mer lammeslakt tilgjengelig for salg i starten av sesongen. Dette var med på å begrense produksjonsveksten til to prosent. Imidlertid gikk engrossalget av lammekjøtt ned med fire prosent, og var lavere enn produksjonen. Ved inngangen til 2016 var det 1 433 tonn kjøtt av sau og lam på reguleringslager, mens mengden ved utgangen av året var 3 208 tonn.

Økt produksjon av storfekjøtt, men fortsatt stor import

Det ble produsert 81 674 tonn storfekjøtt i Norge i 2016, mot 79 671 tonn i 2015 – en økning på tre prosent. Importen var noe lavere enn året før, 21 518 tonn i 2016, mot 22 366 tonn året før. Til tross for bedre markedsbalanse enn i 2015, var det samlede underskuddet av storfekjøtt for året ca. 15 600 tonn, etter import innenfor kvoter og tollfri import fra enkelte land. Uten storfekjøtt på reguleringslager ble underskuddet dekket gjennom import av storfekjøtt til nedsatt toll.

Økningen i produksjonen skyldes en kombinasjon av at det ble slaktet flere okser og kyr, og at slaktevektene for de ulike storfekategoriene gikk opp. En økende andel kjøttfe i storfebestanden og kvalitetstilskudd for storfeslakt er faktorer som har gitt høyere slaktevekter for okse de siste årene. En sterk nedgang i antall slaktede kalver de to siste årene har bidratt til høyere andel voksne storfe til slakt.

Tollen på hele/halve slakt av storfe var satt ned ved inngangen til året, og den generelle tollnedsettelsen ble videreført fram til midten av september. Mot slutten av november ble det på nytt nødvendig å sette ned tollen på hele/halve slakt av storfe, og denne tollnedsettelsen fortsatte inn i 2017. På grunn av tilstrekkelig dekning med biffer og fileter i markedet, ble det ikke iverksatt tollnedsettelse på bakpart/pistoler i 2016.

PRISOPPNÅELSE

Svin

For avtaleåret 2015–2016 ble målprisen økt med 70 øre per kilo, sammenliknet med året før. Den oppnådde prisen endte noe under målpris. For avtaleåret 2016–2017 ble målprisen økt ytterligere 9 øre per kilo, til 32,43 kroner per kilo, men det ser ikke ut til at man klarer å oppnå denne. Per januar 2017 forventer Nortura at oppnådd pris vil ende 50 øre under målpris.

Økt produksjon, men redusert salg av lam, ga store lagre ved utgangen av året.

Storfe

Planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) på storfe var kr 58,70 per kg i 1. halvår 2016, og ble økt til kr 59,20 per kg i 2. halvår 2016. For begge de to halvårene endte akkumulert noteringspris for storfe tett oppunder PGE.

Lam

PGE på lam ble redusert med 90 øre, til kr 69,60 per kg, for første halvår 2016. For andre halvår 2016 ble PGE satt ned ytterligere, til kr 67,60 per kg. Den fastsatte prisen ble oppnådd første halvår, mens akkumulert noteringspris endte noe under PGE andre halvår.

OMSETNINGSavgIFT

I 2016 ble det totalt innbetalt 172,3 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene ble bokført med 4,4 mill. kroner. Andre inntekter var 1,4 mill. kroner. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt var ved inngangen av året på 280,4 mill. kroner. I løpet av året ble fondet redusert til 214,0 mill. kroner.

Maksimalsatsene fastsettes ut fra en forventet markedssituasjon. I 2016 var maksimalsatsen for sau/lam kr 2,50 per kg, mens den var kr 1,50 per kg for de andre dyreslagene.

PRODUKSJON, IMPORT OG EKSPORT

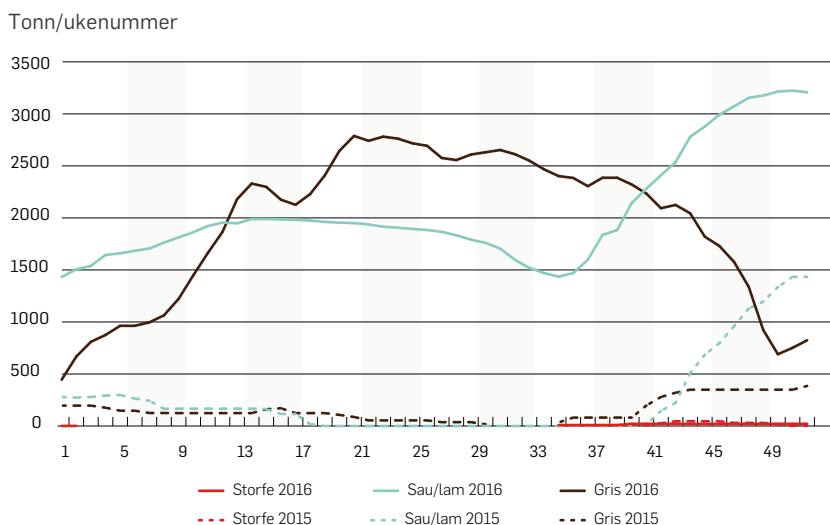
Den samlede norske produksjonen av gris, storfe, lam og kylling gikk opp med 11 434 tonn, tilsvarende 3,4 prosent, fra 2015 til 2016. Kylling utgjorde i overkant av halvparten av økningen.

Det ble totalt importert 25 153 tonn kjøtt og kjøttvarer, som er en reduksjon fra 26 494 tonn i 2015. 2 036 tonn svinekjøtt ble eksportert, hvorav 1 898 tonn var en del av markedsreguleringen. Det ble også eksportert 965 tonn kyllingkjøtt. Eksport av storfekjøtt og kjøtt av sau/lam var liten.

AVSETNINGSTILTAK

Reguleringslageret totalt var ved inngangen til 2016 på 1 821 tonn kjøtt. Av dette var 1 433 tonn kjøtt av sau/lam, 3 tonn var storfekjøtt og 385 tonn var svinekjøtt. Ved utgangen av 2016 besto reguleringslageret av 4 053 tonn kjøtt. Av dette var 3 208 tonn lammekjøtt, 21 tonn storfekjøtt og 824 tonn svinekjøtt.

REGULERINGSLAGER FOR KJØTT 2015 OG 2016

Det påløp primært kostnader til avsetningstiltak for reguleringslagring av lammekjøtt og svinekjøtt, og til eksport av svinekjøtt. Kostnadene til markedsregulering var på knappe 120 mill. kroner, som var 93,4 mill. kroner mer enn i 2015. Store deler av økningen skyldtes overskudd av lammekjøtt og svinekjøtt. Markedsregulatorers administrasjonskostnader var på omlag samme nivå som i 2015.

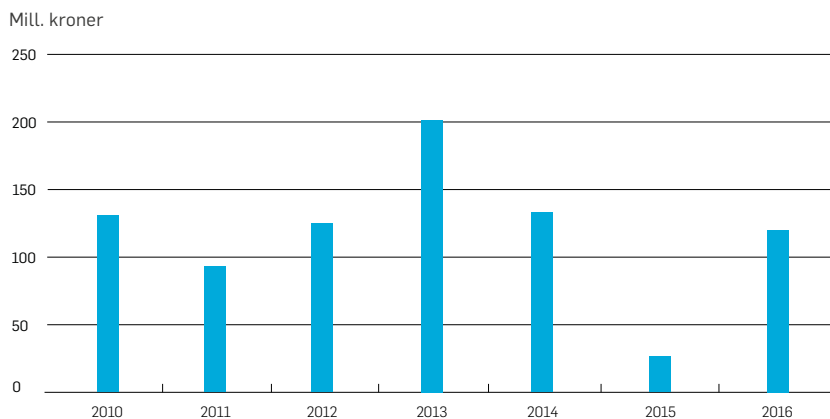
Fordelingen av midler på avsetningstiltak for kjøtt de to siste årene i kroner

	2016	2015
Reguleringslager ¹⁾	52 579 735	9 634 456
Frysefradrag	9 702 755	235 993
Reguleringseksport	45 106 620	4 296 923
Tiltak for reduserte slaktevekter	0	0
Markedsregulatorers administrasjonskostnader	12 526 601	12 399 933
Sum avsetningstiltak kjøtt	119 915 710	26 567 305

¹⁾ I posten inngår pristap/prisgevinst i perioden.

Bruk av midler til avsetningstiltak for kjøtt i perioden 2010–2016:

AVSETNINGSTILTAK KJØTT 2010–2016

4 053

Ved utgangen av 2016 besto reguleringslageret av 4 053 tonn kjøtt.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET**Faglige tiltak**

For kjøtt gis det tilskudd til kvalitets- og avlsarbeid i regi av avlsorganisasjoner og andre, samt til Animalia. Animalia er et av Norges ledende fag- og utviklingsmiljøer innen kjøtt- og eggproduksjon. Animalia arbeider langs hele verdikjeden fra dyrevelferd og dyrehelse, via dyretransport og slaktning, til skjæring, foredling og prosess.

Regnskapet for 2016 viser at det ble brukt 69,4 mill. kroner til aktiviteter på kjøtt finansiert over omsetningsavgiften.

Faglige tiltak kjøtt i kroner

	2016	2015
Kvalitets- og avlsarbeid	24 315 000	22 568 000
Bærekraft, klima og miljø	1 144 628	874 418
Kommunikasjon, økonomi og utvikling	6 750 339	5 201 486
Kjøtt og egg i kostholdet	1 733 164	2 066 833
Husdyrfag	1 738 661	1 515 356
Husdyrkontrollene	8 575 140	9 282 744
Helsetjenesten for sau	2 585 306	2 447 422
Helsetjenesten for svin	4 562 041	7 761 860
Dyrevelferd transport/slakt	1 499 937	1 675 097
KOORIMP (Husdyrnæringens koordineringsenhet for smittebeskyttelse ved import)	877 459	643 398
Skjæring og analyse	4 121 311	4 488 004
Prosess og produkt	2 781 084	2 367 345
Mattrygghet	2 866 364	2 983 229
Klassifisering	5 350 574	5 358 556
Ekstra FoU	487 455	300 000
Prosjekt Friske føtter	0	364 425
Sum faglige tiltak kjøtt	69 388 462	69 898 173

Støtte til kvalitets- og avlsarbeid var på til sammen 24,3 mill. kroner, inkl. støtten til kjøttbransjens elitelag. Dette er midler som brukes utenom Animalia. Norsvin fikk 11,6 mill. kroner, ScanPig 547 000 kroner, Geno 2,8 mill. kroner til avlsarbeid på NRF, mens TYR fikk 3,8 mill. kroner til ordinært avlsarbeid på kjøttfe og 825 000 kroner til spesielle prosjekter. Avlsarbeidet i Norsk Sau og Geit ble støttet med 2,7 mill. kroner. I tillegg ble noen kvalitetsprosjekter støttet med midler i størrelsesorden 100 000–750 000 kroner. Øvrige midler i tabellen over brukes av Animalia.

Innenfor kjerneområdet dyrehelse og dyrevelferd har Animalia drevet videreutvikling av fagsystemet for svin (HelseGris), arbeidet med antibiotikaresistente bakterier på svin (MRSA), immunologisk kastrering av gris ved bruk av Improvac, deltatt i forsøk og utvikling av rådgivningsmateriell for sau, arrangert av fagseminarer for veterinærer m. fl. og ledet arbeidet med næringens handlingsplan mot Antibiotikaresistens i husdyrbruket. Videre har de bistått Mattilsynet i arbeidet med fotråde.

Innenfor de andre kjerneområdene har Animalia videreutviklet husdyrkontrollene, forestått løpende drift av klassifiseringsarbeidet, utviklet objektive klassifiseringsverktøy for storfeslakt, samt driftet nytt system og foretatt opplæring i

klassifisering av rein. De har også hatt betydelig oppdragsaktivitet på spekemat-området i 2016.

Kjerneområdet Kjøtt og egg i kostholdet har arbeidet mye med igangsatte prosjekter, kommunikasjon av tall for reelt kjøttforbruk, og helsespørsmål knyttet til kjøttforbruk.

I følge Animalia har arbeidet med dyrevelferdsspørsmål tatt mye ressurser i 2016, både for kylling, kalkun og verpehøner. I tillegg er det arbeidet med resistensproblematikk, m.m.

De totale kostnadene for Animalias avdeling for kjøtt ble på 77,6 mill. kroner, mot 71,6 mill. kroner i 2015. Av disse ble 45,1 mill. kroner finansiert av omsetningsmidler, mens 32,6 mill. kroner kom gjennom annen inntekt; forskningsprosjekter, oppdrag, kurs, salg av materiell m.m.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) har som oppgave å drive forbrukerrettet, merkenøytral opplysnings- og informasjonsvirksomhet om kjøtt, egg og hvitt kjøtt. Med unntak for arbeid med reinkjøtt, finansieres virksomheten med midler fra omsetningsavgiften. Finansieringen kommer fra tre fond: fondet for omsetningsavgift for kjøtt, fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt. Felleskostnader, som administrasjonskostnader og strategiutvikling, fordeles mellom fondene.

Midlene til OEK gis som en rammebevilgning. Av kontorets totale kostnader i 2016 på 79,1 mill. kroner, ble 49,2 mill. kroner finansiert over fondet for kjøtt.

Beløpene for opplysningsvirksomhet kjøtt fordeler seg på følgende hovedposter i kroner

	2016	2015 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	15 351 761	
Markedsføring	24 796 878	
Innholdsproduksjon	2 157 574	
Strategi og analyse	2 821 971	
Kommunikasjon, skole, ernæring og innovasjon	4 117 474	
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	49 245 658	50 320 205
Matmerk – Generisk markedsføring av økologisk mat	998 686	1 000 000
Matmerk – Nyt Norge	2 000 000	2 000 000
Sum opplysningsvirksomhet kjøtt	52 244 344	53 320 205

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur fra 2016 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2015-regnskapet.

OEK arbeider både med kortsiktige og langsiktige tiltak. Innen kjøttsektoren var lam preget av en krevende overskuddssituasjon i 2016. Midler ble derfor omprioritert mot dette. For svin er det utviklet en egen strategi for omdømmebygging av svinekjøtt. For storfe kjøtt, som har et stort innenlands produksjonsunderskudd, har aktivitetene vært tilpasset dette og i hovedsak rettet mot å opprettholde forbrukernes positive holdninger til norsk storfe kjøtt.

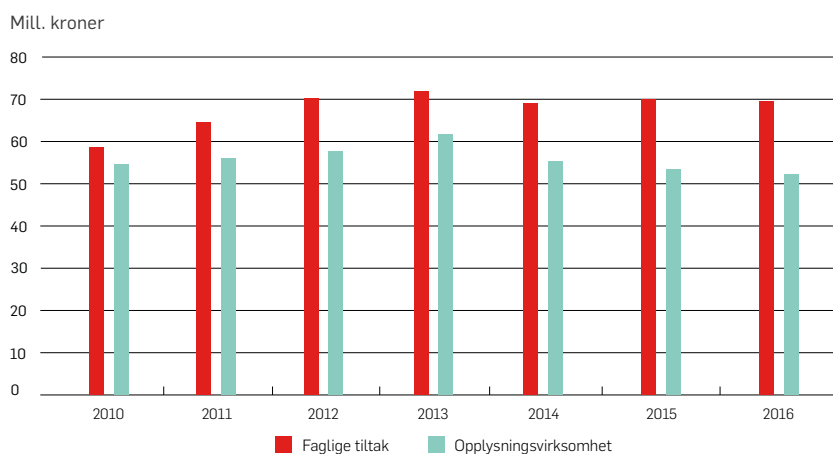
OEK tilbyr fysisk og digitalt læreverk til barne- og ungdomstrinnene innen

faget mat og helse. Arbeidet med å revidere dette ble startet i 2016. Materialet er i tråd med de offisielle kostholdsrådene. OEK driver den digitale plattformen www.matprat.no. Målinger viser at denne er Norges klart mest brukte konsept for matkunnskap, og nettstedet hadde i 2016 over 31 millioner besøkende. Dette er en økning på 42 prosent fra 2015.

I 2016 ble det brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiften til generisk markedsføring av økologisk mat i regi av Matmerk. Fondet for omsetningsavgift for kjøtt bidro med 1,0 mill. kroner til dette. Videre ble det i 2015 anvendt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiften til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge i regi av Matmerk. Av dette kom 2,0 mill. kroner fra fondet for omsetningsavgift for kjøtt.

Bruk av midler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2010–2016:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET KJØTT 2010–2016

31 000 000

www.matprat.no hadde 31 mill. besøkende i 2016.

Fjørfe

EGG

MARKEDSSITUASJONEN

Produksjonen av egg har økt i mange år grunnet stor etterspørsel. Det skjedde en betydelig omstrukturering av eggsektoren som følge av forbudet mot hold av høns i uinnredede bur fra 2012. Både de som har bygget om og de som har startet opp satser i større grad på utnyttelse opp mot den konsesjonsfrie grensen på 7 500 høns. Konsekvensen ble overkapasitet, som sektoren har noen utfordringer med. Men 2016 var første året etter omleggingen at vi kunne se en bedring i eggmarkedet. Dette skyldes en nedgang i antall klekte verpekyllinger i 2015, økt salg i 2016 og markedsregulering gjennom førtidsslakting.

Tross i en bedring i eggbalansen, har det vært behov for markedsregulerende tiltak også i 2016, spesielt i første halvår, men i mindre grad enn i 2015. Blant annet førtidsslakting av høns for å dempe produksjonen og skillevirksomhet (skille av eggehvite og -plomme) har vært brukt for å bedre balansen i eggmarkedet. Totalmarked kjøtt og egg beregnet et underskudd på ca. 119 tonn i 2016, etter at produksjonen var dempet med førtidsslakting av verpehøner.

De siste årene har det periodevis vært mye skallegg på reguleringslager som følge av overskuddet. På grunn av økning i salget av egg og bruk av markedsregulerende tiltak, har det vært mindre egg på reguleringslageret i 2016 enn tidligere år. Fra og med uke 38 var lageret tomt, og det var behov for import av egg til produksjon av eggprodukter (skilleprodukter).

Økt salg av egg og bruk av markedsregulerende tiltak har redusert mengden egg på reguleringslageret i 2016.

Eggpakkериene mottok 61 487 tonn i 2016, en økning på 1,4 prosent fra 2015. Engrossalget var på 62 304 tonn, mot 60 439 tonn året før.

Egg er tatt ut av målprissystemet og overført til volummodellen, der markedsregulator fastsetter planlagt gjennomsnittlig engrospris (PGE) for et halvår om gangen. For 1. halvår 2016 ble PGE satt til kr 18,40 per kg, og holdt uendret fra 2. halvår 2015. PGE for 2. halvår 2016 ble satt opp med 20 øre, til kr 18,60 per kg. Overgangen til volummodellen gir noen færre muligheter for avsetningstiltak.

OMSETNINGSavgIFT

Det ble betalt inn 61,2 mill. kroner i omsetningsavgift på egg, med en sats på kr 1,00 per kg, for 1. halvår 2016, og 80 øre per kg for 2. halvår. I tillegg ble det inntektsført renter med om lag 0,56 mill. kroner. Det ble brukt 24,1 mill. kroner, eksklusiv administrasjonsgodtgjørelse, på avsetningstiltak. 4,1 mill. kroner gikk til faglige tiltak og 7,8 mill. kroner til opplysningsvirksomhet på egg. I tillegg ble det bevilget 5,0 millioner kroner til Opplysningskontoret for egg og kjøtt, som en ekstrainsats for å øke salget på egg. Fondet for omsetningsavgift for egg var per 31. desember 2016 på 54,2 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

Det var bare i begynnelsen av 2016 at markedet var preget av overskudd av egg, andre halvår viste en bedre balanse. Totalt ble det brukt 28,3 mill. kroner på avsetningstiltak, mot 45,9 mill. kroner i 2015.

Fram t.o.m. 1. halvår 2013 ble overskuddet av egg eksportert som et markedsreguleringstiltak. Reguleringseksporten omfattet skallegg, heleggpulver og eggehvite. I perioder har reguleringseksporten utgjort en betydelig del av den totale eksporten. For å oppfylle forpliktelser iht. WTO-avtalen ble blant annet egg tatt ut av markedsreguleringssystemet og over i volummodellen fra og med avtaleåret 2013–2014. Det skal ikke benyttes reguleringseksport av egg som markedsregulerende tiltak.

Med volummodellen har aktørene i stedet mulighet til å få priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter. Kompensasjon gis i form av en fastsatt sats for salg av eggeplomme og/eller eggehvite både innenlands og utenlands.

Førtidsslakting av verpehøns ble, i likhet med i 2015, benyttet for å dempe produksjonen av egg. Omsetningsrådet ga tillatelse til å redusere eggproduksjonen med inntil 2 000 tonn, men på grunn av en bedring i eggbalansen etter sommeren, ble eggproduksjonen kun redusert med 737 tonn i de fem første månedene av 2016.

Til skip i utenriksfart og spesialmarkeder ble det levert 578 tonn skallegg, til en samlet kostnad ved prisnedskrivning på 3,2 mill. kroner.

62 304

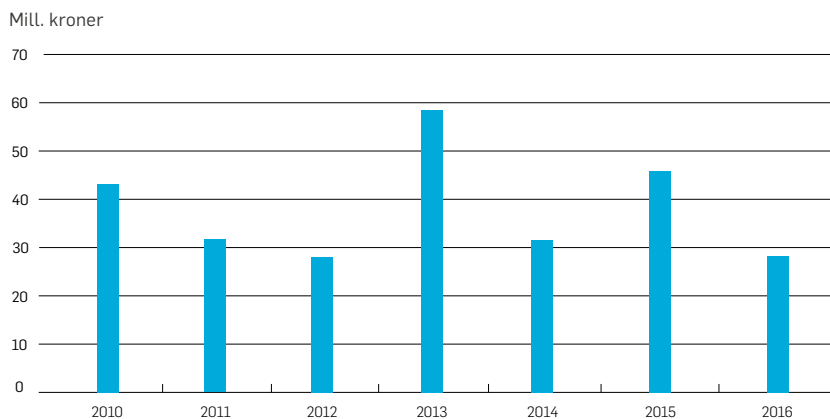
Engrossalget var på 62 304 tonn, mot 60 439 tonn året før.

Oppstillingen nedenfor sammenligner fordelingen av midler på avsetningstiltak for egg i 2015 og 2016 i kroner

	2016	2015
Kjølelagring	93 517	120 948
Kjøle-/fryselagring eggprodukter	284 019	1 709 933
Spesialmarkeder	3 192 449	3 060 185
Skillevirksomhet	12 885 640	13 813 820
Prisgevinst egg og eggprodukter	-25 842	225 411
Renter av kapitalutlegg	166 101	169 699
Førtidsslaktning av verpehøns	7 534 048	16 457 313
Egg til miljøforproduksjon	0	6 098 016
Markedsregulators administrasjonskostnader	4 163 944	4 198 776
Sum avsetningstiltak egg	28 293 876	45 854 101

Diagrammet viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til avsetningstiltak for egg i perioden 2010–2016:

AVSETNINGSTILTAK EGG 2010–2016

FJØRFEKJØTT MARKEDSSITUASJONEN

Etter at markedsreguleringen for fjørfekjøtt ble avviklet i 2007, blir det krevd inn omsetningsavgift bare for finansiering av faglige tiltak og opplysningsvirksomhet.

Markedet for kyllingkjøtt fikk en oppsving i 2016, etter en periode med lavt salg og sterk nedgang i produksjonen. Salget av kyllingkjøtt begynte å gå ned i 2. tertial 2014, og det ble nødvendig å redusere produksjonen kraftig i 2015 for å tilpasse produksjonsmengden til etterspørselen. Medieoppmerksomhet rundt antibiotikaresistente bakterier i kylling bidro til nedgangen i markedet fra høsten 2014.

I 2016 snudde imidlertid den negative salgsutviklingen for kyllingkjøtt, og det ble grunnlag for igjen å øke produksjonen. Sterkest var salgsveksten i tredje tertial 2016, da engrossalget begynte å nærme seg nivået fra før salgsnedgangen i 2014 (93 549 tonn). Salgsøkningen la grunnlag for en produksjonsøkning fra 2015 på 7,4 prosent, til 86 305 tonn kylling i 2016. Mens antallet slaktede kyllinger økte med nær fire prosent fra året før, gikk den gjennomsnittlige slaktevekta opp med vel tre prosent.

Som en følge av debatten rundt antibiotikaresistens, lanserte alle markedsaktørene

28,3

28,3 mill. kroner ble brukt til avsetningstiltak i 2016, mot 45,9 mill. i 2015.

kyllingkjøtt produsert uten bruk av det antibakterielle førtilsetningsmiddelet narasin i 2015. Bruken av dette middelet fases nå ut, og det meste av norsk kyllingkjøtt ble i 2016 produsert uten narasin. Veksten i salget og produksjonen av kyllingkjøtt er forventet å fortsette i 2017.

965 tonn kylling ble eksportert, mot 1 476 tonn i 2015. Av disse mengdene går rundt 500 tonn eksportert vare under ordningen for utenlands bearbeiding (UB).

OMSETNINGSavgIFT

I 2016 ble det innbetalt 24,7 mill. kroner i omsetningsavgift. Renteinntektene utgjorde omlag 0,16 mill. kroner. Omsetningsavgiften for fjørfekjøtt var på 26 øre per kg. Det ble brukt 8,9 mill. kroner til faglige tiltak og 17,0 mill. kroner til opplysningsvirksomhet. Fondet for omsetningsavgift for fjørfe var per 31. desember 2016 på 14,3 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Faglige tiltak

Animalia driver faglig opplysningsvirksomhet overfor produsenter og bransjen som helhet med midler fra fondet for fjørfe. Hovedområdet for aktiviteten i 2016 har vært dyrevelferd.

Til faglige tiltak på egg og fjørfekjøtt ble det i 2016 brukt 12,9 mill. kroner, mot 11,8 mill. kroner i 2015. Kostnadene for 2016 ble fordelt med 4,1 mill. kroner på egg og 8,9 mill. kroner på fjørfekjøtt. For Animalia tok arbeidet med dyrevelferd, både for kylling, kalkun og verpehøner, i tillegg til avliving av hanekyllinger fra verperaser, mye ressurser også i 2016. I tillegg har de arbeidet med resistensproblematikken, oppfølging av dyrevelferdsprogram for slaktekylling, utviklet dyrevelferdsprogram for kalkun, arbeidet med videreutvikling av HelseFjørfe, lansert e-læringskurset Stell av fjørfe, og distribuert brosjyrer om avliving av fjørfe og om vask og desinfeksjon av fjørfehus. Videre er Fjørfeboka ferdigskrevet og gitt ut. Det er gjennomført båndkontrollkurs for fjørfeslakterier, kurs for fjørfetransportører, kurs for veterinærer om helseovervåking i slaktekyllingproduksjonen og gjennomført Etisk regnskap i fjørfeslakteri. Det ble også startet en undersøkelse for å dokumentere innholdet av jod i egg.

Opplysningsvirksomhet

Opplysningskontoret for egg og kjøtt (OEK) driver forbrukerrettet, merkenøytral opplysningsvirksomhet for hele kjøtt- og eggsektoren, og finansieres fra tre fond for omsetningsavgifter: kjøtt, egg og fjørfekjøtt. Opplysningsvirksomhet er et av tiltakene i markedsreguleringa.

I 2016 startet en ekstrasatsing på egg med 5 mill. kroner for å øke forbruket av egg med ti prosent innen 2020. Denne satsingen har vært prioritert gjennom hele året på OEKs egne medier, og med høyt trykk i alle kanaler i kampanjeperioden i september. Målsettingen har vært å skape oppmerksomhet og engasjement rundt egg, og vise at egg kan brukes på mange forskjellige og nye måter. Dette medførte bl.a. en økning på 42 prosent i bruken av oppskrifter på egg. Kampanjen vil bli videreført i 2017 som ledd i den langsiktige satsingen på egg.

På neste side vises kostnadene knyttet til fondet for omsetningsavgift for egg og fondet for omsetningsavgift for fjørfekjøtt.

Hovedområdet for aktiviteten i 2016 var dyrevelferd.

5,0

5,0 mill. kroner til ekstrasatsing på egg for å øke forbruket med 10 prosent innen 2020.

I 2016 fikk OEK 12,8 mill. kroner fra fondet for egg og 17,0 mill. kroner fra fondet for fjørfekjøtt, til sammen 29,8 mill. kroner. For nærmere informasjon om aktiviteten til OEK vises det til opplysningskontorets årsmelding.

Det ble brukt totalt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt har bidratt med henholdsvis 99 869 og 200 000 kroner til aktiviteten. Videre ble 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler brukt til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondene for omsetningsavgift for egg og fjørfekjøtt bidro med henholdsvis 199 737 og 400 000 kroner til aktiviteten.

Tabellen nedenfor viser kostnader til opplysningsvirksomhet for egg

i kroner

	2016	2015 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	3 997 510	
Markedsføring	6 755 805	
Innholdsproduksjon	405 922	
Strategi og analyse	634 806	
Kommunikasjon, skole, ernæring og innovasjon	1 008 479	
Ikke dekket av fondet for egg	- 2 522	
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt, inkl. ekstrasatsingen	12 800 000	7 821 196
Matmerk – Generisk markedsføring av økologisk mat	99 869	100 000
Matmerk – Nyt Norge	200 000	200 000
Sum opplysningsvirksomhet egg	13 099 869	8 121 196

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur fra 2016 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2015-regnskapet

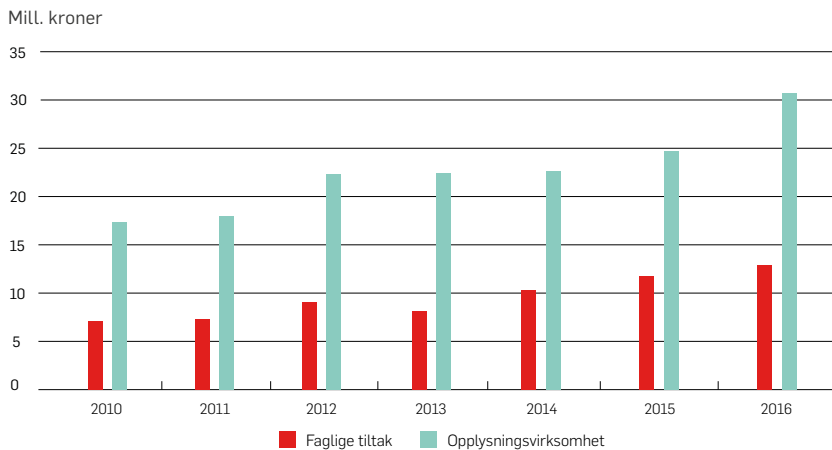
Tabellen nedenfor viser kostnader til opplysningsvirksomhet for fjørfekjøtt i kroner

	2016	2015 ¹⁾
Personal, drift og kompetanseutvikling	5 305 339	5 678 437
Marketing	8 589 747	9 175 661
Innholdsproduksjon	504 664	577 603
Strategi og analyse	1 069 031	
Kommunikasjon, skole og ernæring	1 527 138	1 402 523
Sum Opplysningskontoret for egg og kjøtt	16 995 919	16 834 224
Matmerk – Generisk markedsføring av økologisk mat	199 737	200 000
Matmerk – Nyt Norge	400 000	400 000
Sum opplysningsvirksomhet fjørfekjøtt	17 595 656	17 434 224

¹⁾ Omlegging av budsjettstruktur fra 2016 gjør at det ikke er relevant å sammenligne enkeltposter med 2015-regnskapet.

Diagrammet viser utviklingen i bruk av omsetningsavgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i perioden 2010–2016:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET EGG OG FJØRFE 2010–2016

30,7

30,7 mill. kroner ble bevilget til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet i fjørfesektoren.

Hagebruks- produkter og poteter

MARKEDSSITUASJONEN

For de fleste kulturer innen grønnsaksproduksjonen var det noe større avling i 2016 enn i 2015. Løk var blant unntakene, og både for kepaløk og rødløk var det noe mindre avling i 2016.

Avlingsprognose for poteter, basert på avlingsprøver tatt ut ca. 14 dager før potetopptak, viste at vi kunne forvente en potetavling i 2016 som var 42 prosent større enn avlingen i 2015. Sammenlignet med gjennomsnittet for perioden 2002–2015, kunne vi i 2016 forvente en avling som var ca. 20 prosent større.

Etter at potetene er tatt inn på lager registreres beholdningene. Per 1. november 2016 ble det registrert totalt 159 972 tonn poteter kl. 1 på lager, mot 146 461 tonn og 181 988 tonn på samme tidspunkt i henholdsvis 2015 og 2014. Beholdningen av poteter per 1. november 2016 var vel 9 prosent større enn på samme tidspunkt i 2015, og vel 12 prosent mindre enn i 2014.

GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS) gjorde en vurdering av behovet for å iverksette avsetningstiltak for matpoteter snarlig etter at resultatet av beholdningsregistreringen av matpoteter per 1. november 2016 forelå. GPS vurderte at det ikke var behov for å etablere avsetningstiltak for matpotet i sesongen 2016/2017.

Fruktåret 2016 hadde på mange måter flere fellestrekk med året 2014. Etter en

For de fleste grønnsak-kulturene var avlingene noe større i 2016 enn i 2015.

periode på sommeren med til dels mye overskyet vær og nedbør, ble det mye sol og varme utover i august og september. Modningen gikk raskt, og det ble knapt med tid til å høste frukten før den ble overmoden. Total avlingsmengde av eple kl. 1 i 2016 var på 7 632 tonn, mens avlingen i 2015 var på 5 205 tonn. I 2016 ble det reguleringslagret 1 401 tonn epler og levert 16 tonn til fabrikk, mens det i 2015 ble reguleringslagret 389 tonn og levert 52 tonn til fabrikk.

I jordbruksavtalen for 2016/2017 er det avtalt målpriser for matpoteter, ti grønnsakslag, samt epler (12 kulturer). Landbruksdirektoratets statistikk viser at det per 31. desember 2016 var oppnådd målpris for fem kulturer (kepaløk, rosenkål, gulrot, agurk og epler), mens de øvrige (potet, purre, hvitkål, blomkål, knollsel-leri, isbergsalat og tomat) hadde priser som lå noe under målpris. Totalt sett ble det oppnådd priser i markedet som lå nærmere målprisen sammenlignet med 2015. I 2015 og 2016 oppnådde grønnsaker og frukt priser som ga henholdsvis 19 og 7 mill. kroner lavere produksjonsinntekter enn hva målpris hadde gitt. For matpotet ga prisene i markedet 5 mill. kroner lavere inntekter enn med målpris. Til sammenligning var inntektene i 2015 6 mill. kroner større enn hva målpris ville gitt.

OMSETNINGSavgIFT

Midlene til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsarbeid i hagebrukssektoren ble for 2016 i sin helhet bevilget over jordbruksavtalen og avsatt på kap. 1150 post 70.11 i statsbudsjettet.

For 2016 ble det i jordbruksavtalen bevilget 24,4 mill. kroner, samme beløp som for 2015, på underposten Avsetningstiltak hagebruk.

Til faglige tiltak og opplysningsarbeid ble fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2016 belastet med 20 842 197 kroner.

Det ble gjennom året brukt i alt 1 283 066 kroner til avsetningstiltak på epler og administrasjon av avsetningstiltak på epler og matpoteter. Fondet for omsetningsavgift hagebruk ble belastet med 871 686 kroner til omsetningsrådets administrasjon og drift.

Inkludert rente for 2016 på 82 489 kroner, var dette fondet per 31. desember 2016 på 5,6 mill. kroner, mot 4,1 mill. kroner året før.

AVSETNINGSTILTAK

GPS administrerer avsetningstiltakene på grøntområdet.

Omsetningsrådet vedtok 23. juni 2009 retningslinjer for gjennomføringen av markedsreguleringen av epler, matpoteter og honning.

Omsetningsrådet har delegert vedtaksmyndighet til Landbruksdirektoratet for sorter og kvanta av epler til reguleringslagring, jf. vedtak i Omsetningsrådet 17. oktober 2014. Landbruksdirektoratet vedtok 29. november 2016 at inntil 1 400 tonn epler høstet i 2016 kunne reguleringslagres. Det er utbetalt 706 410 kroner fra fondet for omsetningsavgift hagebruk til reguleringslagring av 1 400 700 kg epler. Det ble gjennomført fabrikklevering av 16 166 kg epler kl. 1 høstet i 2016. Tilskuddet til fabrikklevering utgjorde 25 866 kroner.

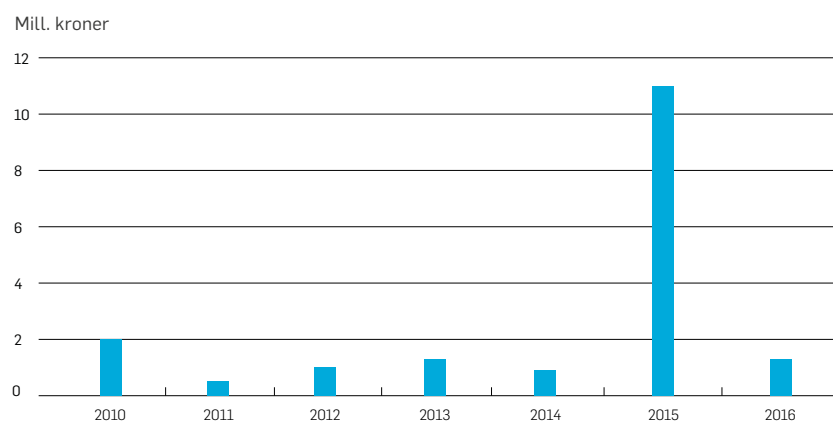
Kvaliteten på de norske eplene var svært god i 2016, og bare en liten mengde ble levert til industrien.

Utgifter til avsetningstiltak belastet regnskapet 2016 i kroner

	2016
Reguleringslagring av epler	706 410
Fabrikklevering av epler	25 866
Administrasjon	550 790
Sum	1 283 066

Midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak hagebruk:

AVSETNINGSTILTAK HAGEBRUK 2010–2016

Diagrammet over viser bruk av omsetningsavgiftsmidler til avsetningstiltak for hagebruksprodukter i perioden 2010–2016. Det ble brukt vel 10 mill. kroner til avsetningstiltak matpotet i sesongen 2014/2015. Kostnadene med tiltaket ble belastet fondet for omsetningsavgift hagebruk i 2015, som dermed ga en høy kostnad det året.

FAGLIGE TILTAK

Til faglige tiltak er det anvendt i alt 1 623 201 kroner i 2016.

Nedenfor er hovedpostene spesifisert i kroner

	2016
GrøntProdusentenes Samarbeidsråd (GPS)	650 000
Fruktlagerinspektøren	623 201
Økern Torvhall, markedsopplysning	210 000
Fagforum Potet	140 000
Sum	1 623 201

GPS har, etter samme opplegg som i tidligere år, gjennomført produsentrettet rådgiving for å bedre markedstilpasningen for grøntproduktene og bedre produktkvaliteten. Fruktlagerinspektøren er ansatt i GPS. Inspektøren driver rådgivning overfor fruktlagrene for å fremme kvalitet og produksjonstilpasning. Han koordinerer arbeidet med markedsreguleringstiltak og deltar på møter i produsentlag. Økern Torvhall utarbeider ukentlige markedsmeldinger, og arrangerer kurs og møter for produsentene. Virksomheten er delvis finansiert som faglige tiltak. Fagforum Potet har gjennom 2016 oppdatert, utviklet og driftet sin hjemmeside www.potet.no. Hjemmesiden formidler i hovedsak råd og veiledning til de profesjonelle potetdyrkerne om eksempelvis setting, gjødsling og bruk av plantevern i dyrkingen.

www.potet.no
formidler råd
og veiledning til
potetdyrkerne
om bl.a. setting,
gjødsling og bruk
av plantevern i
dyrkingen.

OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Midlene til opplysningsvirksomhet administreres i hovedsak av Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG).

Hovedposter knyttet til bruk av omsetningsavgiftsmidler i OFGs regnskap for 2016 i kroner

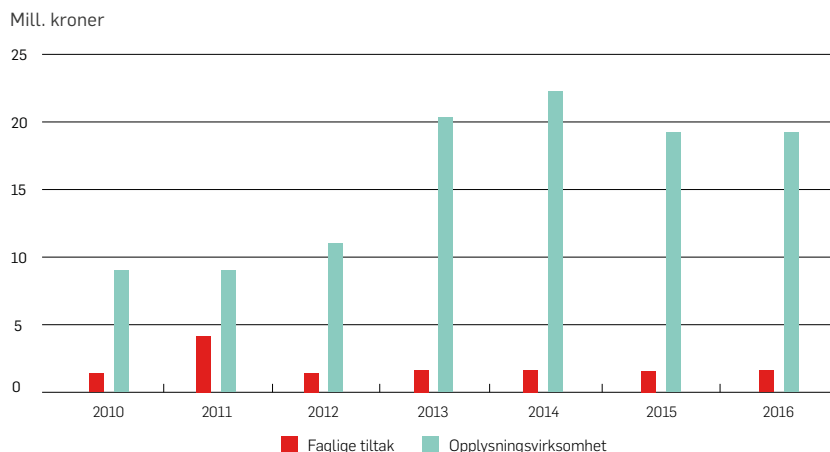
	2016
Administrasjon	9 685 676
Langsiktige holdningskampanjer	3 046 644
Langsiktige produktkampanjer	2 099 387
Markedsundersøkelser	530 256
Presseaktiviteter	2 085 969
Fellesprosjekt – opplysningskontorene	83 795
Videreutvikling av web m.m.	1 424 374
Finans- og salgsinntekter	- 36 974
Netto kostnader	18 919 127

I 2016 ble det totalt brukt 2 496 716 kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat. Fondet for omsetningsavgift hagebruk har bidratt med 99 869 kroner til aktiviteten.

Videre ble det brukt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nytt Norge. Fondet for omsetningsavgift hagebruk bidro med 200 000 kroner til aktiviteten.

Midler fra omsetningsavgiften brukt til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET HAGEBRUK 2010–2016

Ved jordbruksoppjøret i 2014 ble kollektiv dekning av omsetningsavgift hagebruk redusert med 3 mill. kroner, til 20,5 mill. kroner. Dette er begrunnelsen for en noe redusert bruk av midler til opplysningsvirksomhet i 2015 og 2016.

20,5

20,5 mill. kroner ble bevilget til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet hagebruk for 2016.

Korn

MARKEDSSITUASJONEN

Kornmottakene tok inn totalt 1 294 900 tonn salgskorn fra innhøstingen i 2015. Hveteandelen utgjorde 471 700 tonn, derav kun 147 700 tonn mathvete, tilsvarende 31 prosent. Det er et mål at alt norskprodusert matkorn skal benyttes til matmelproduksjon.

Det har i flere år vært en ugunstig fordeling mellom proteinkvalitetene. Denne ble ytterligere forsterket av generelt lavt proteinnivå høsten 2015, som medførte at det nærmest ikke fantes klasse 1 på markedet. Dette er sortene med høyest proteininnhold. Behovet for avsetningstiltak ved at enkelte kvaliteter nedskrives til fôr ble tross dette noe redusert grunnet den lave matkornandelen. Det var videre et forventet overskudd av rug. Grunnet overskudd og ugunstig fordeling av hveteklassene gjennomførte markedsregulator avsetningstiltak for disse varene.

Siden havreproduksjonen de siste årene har vært større enn det produsentene har klart å benytte som råvarer i kraftfôret, gjennomførte markedsregulator avsetningstiltak også for fôrkorn.

Våren og vekstsesongen 2016 ga gode betingelser for kornhøsten i store deler av landet. Ved utgangen av august var det tatt imot 228 000 tonn, som er 37 000 tonn mer enn året før. Prognosen for 2016-avlingen viser en salgskornavling på 1 265 000 tonn, med en mathveteandel på 78 prosent og matrugandel på 57 prosent.

Prognosen viser også en ønsket nedgang i rugproduksjonen. Prognosen tilsier 21 000 tonn, som er en tredjedel av tilgangen fra 2015 avlingen.

Oppnådd pris på mathvete og bygg var i 2015/2016-sesongen ett øre over målpris, og varen har derfor en styringspris, som erstatter målpris, på henholdsvis kr 3,15 og kr 2,68 per kg i 2016/2017-sesongen. For matrug, havre og oljefrø ble det oppnådd målpris.

OMSETNINGSavgIFT

Omsetningsavgiften ble fastsatt til 3 øre per kg korn og oljefrø for perioden 1. juli 2015 til 30. juni 2016, og til 1 øre per kg for perioden 1. juli 2016 til 30. juni 2017. Satsene lå innenfor rammene for maksimalsatsene, som var henholdsvis 6 øre per kg for 2015/2016-sesongen og 5 øre per kg for 2016/2017-sesongen.

I 2016 ble det innbetalt 21,7 mill. kroner i omsetningsavgift på korn og oljefrø. Saldo for fondet per 1. januar 2016 var 41,3 mill. kroner. Fondet ble godskrevet med 0,5 mill. kroner i renter for 2016. Per 31. desember 2016 utgjorde fondet 29,8 mill. kroner.

AVSETNINGSTILTAK

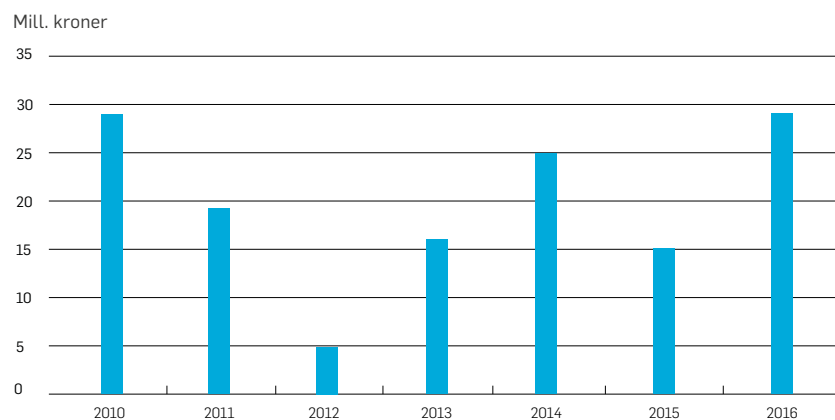
Siden matkornavlingene også i 2015 hadde en ugunstig fordeling mellom proteinklassene, og det ble dyrket mye mer rug enn det markedet etterspurte, klarte ikke matmellemøllene å benytte alt det norske matkornet. Det ble derfor omdisponert 25 000 tonn mathvete og 4 747 tonn matrug til fôr gjennom prisnedskrivning, til en samlet kostnad på 9,9 mill. kroner. Videre ble det overlagret 9 488 tonn matkorn og 45 000 tonn fôrkorn til en samlet kostnad på 13,6 mill. kroner.

Avsetningstiltak korn 2016 i kroner

	2015
Reguleringskostnader	23 497 254
Renter i Norske Felleskjøps favør	6 630
Administrasjonskostnader	5 607 074
Sum	29 110 958

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til avsetningstiltak for korn:

AVSETNINGSTILTAK KORN 2010–2016

21,7

21,7 mill. kroner ble innbetalt i omsetningsavgift i 2016.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Opplysningskontoret for brød og korn driver generisk opplysningsvirksomhet for korn, brød og andre bakervarer. Virksomheten finansieres med 50 prosent av midler fra fondet for omsetningsavgift på korn og 50 prosent av midler fra mølle- og bakerbransjen. Samlet bidrag fra bransjen i 2016 var på 1,89 mill. kroner. Tilsvarende beløp ble bevilget over fondet for omsetningsavgift på korn. For nærmere informasjon om opplysningsaktiviteten vises det til egen årsmelding fra kontoret, www.brodogkorn.no.

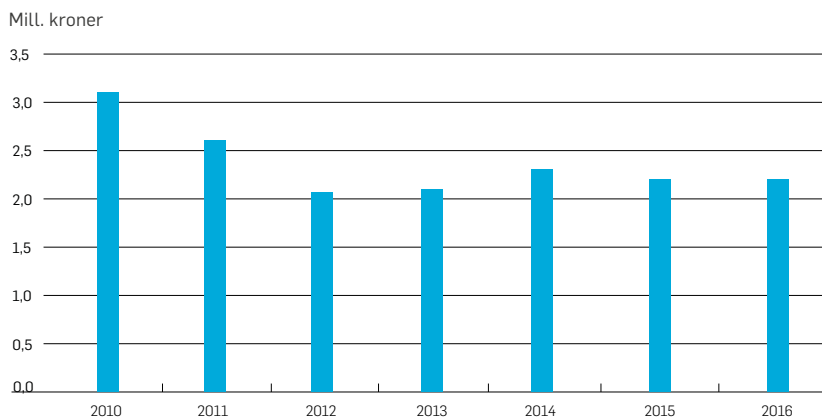
Det ble i 2016 anvendt i alt 2,5 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til generisk markedsføring av økologisk mat, hvorav fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 99 869 kroner. Videre ble det anvendt totalt 5,0 mill. kroner fra omsetningsavgiftens midler til markedsføring av den nasjonale merkeordningen Nyt Norge. Fondet for omsetningsavgift på korn bidro med 200 000 kroner til aktiviteten.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet korn 2016 i kroner

	2016
Opplysningskontoret for brød og korn	1 890 000
Matmerk, nasjonal merkeordning, «Nyt Norge»	200 000
Matmerk, generisk markedsføring av økologisk mat	99 869
Sum	2 189 869

Bruk av midler fra omsetningsavgiften til opplysningsvirksomhet i kornsektoren:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET KORN 2010–2016

Pelsdyr

OMSETNINGSavgIFT

Omsetningsavgiften for pelsdyrskinn i 2016 var på én prosent av salgsbeløpet. Tilsvarende avgiftsats har vært benyttet siden 2006. Det ble betalt inn 2,9 mill. kroner i avgift, mot forventet 3,9 mill. kroner i opprinnelig budsjett.

Årsaken til lavere inntekter enn budsjettet var lavere skinnpriser. Renteinntektene utgjorde 44 000 kroner, mot forventet 60 000. Fondet for omsetningsavgift for pelskinn var per 31. desember 2016 på 3,8 mill. kroner.

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

Midlene fra omsetningsavgiften på pelsdyrskinn brukes til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet. Av Norges Pelsdyrslags (NPA) totale kostnader knyttet til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet på i overkant av 7 mill. kroner, ble 3,7 mill. kroner dekket over omsetningsavgiften.

Det legges vekt på at pelsskinnavgiften benyttes til aktiviteter som alle norske pelsdyroppdrettere kan ta del i, og som er til gagn for alle produsenter uavhengig av salgssted. Midlene i 2016 ble, i likhet med foregående år, benyttet til delvis dekning

2,9

Det ble betalt inn 2,9 mill. kroner i omsetningsavgift på pelsdyr i 2016.

av kostnadene til opplysningsarbeid, faglig veiledning overfor produsent, sykdomsbekjempelse, dyrevelferd og forskning.

Fordelingen på de ulike postene fremkommer av tabellen under.

Faglige tiltak og opplysningsvirksomhet pelsdyr:

	2016	2015
Opplysningsarbeid	400 000	200 000
Faglig opplysning, produsent	620 000	500 000
Sykdomsbekjempelse og overvåking	700 000	600 000
Dyrevelferd	1 150 000	900 000
Forskningsprosjekter	580 000	1 000 000
Administrasjonskostnader	250 000	250 000
Sum	3 700 000	3 450 000

Midlene ble i 2016 brukt til informasjonsarbeid overfor politikere, media og yrkesutøvere i landbruket. Pelsdyrnæringen har også vært representert på landbruksutstillinger, og åpen pelsdyrgård er gjennomført. Videre har midlene blitt brukt til faglig opplysningsvirksomhet overfor produsentene. Det har vært gjennomført rådgivning og kurs med fokus på lynneegenskapene ved utvalg av avlsdyr, og to besøk hos minkprodusentene. I 2016 ble det også gjennomført skinnutstillinger, inkludert faglige foredrag. Det ble arrangert kurs i skinn-sortering i tilknytning til den sentrale utstillingen. Videre var ressurspersoner på kurs hos auksjonsselskapene, og det ble gjennomført samlinger med produsentene i de fleste produksjonsmiljøene. Samlingene omhandlet vektlegging av egenskaper ved utvelgelse av avlsdyr. Besøk hos enkeltprodusenter ble også prioritert.

Sykdomsbekjempelse, inkludert helsetjenesteordning har vært viktig. I samarbeid med Mattilsynet ble det omfattende arbeidet med å bekjempe virusykdommen plasmacytose hos mink videreført. NPA var delaktig i prosjektgruppa knyttet til Mattilsynets MRSA-testing av minkbesetningene.

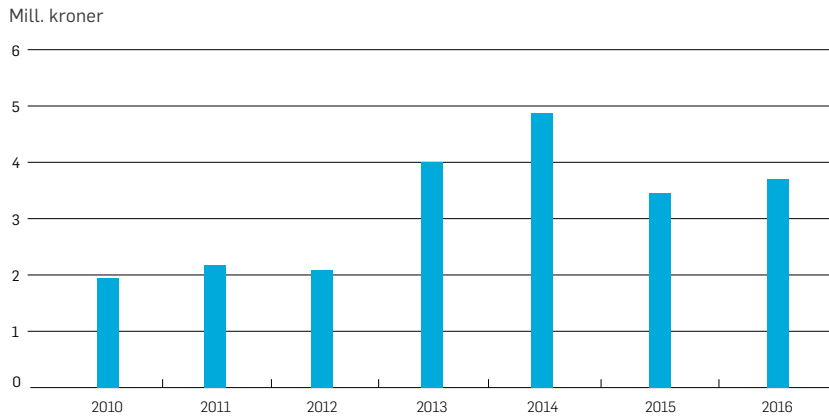
Som en del av sertifiseringsordningen er det etablert avtaler mellom veterinærer og oppdrettere, og i 2016 det ble gjennomført tre besøk av veterinær i alle pelsdyrgårdene. Utfylte skjema fra besøkene sendes til NPA for gjennomgang.

Når det gjelder dyrevelferd, ble det gjennomført medlemsmøter i regionlagene vedrørende dyrevelferd og presentasjon av stortingsmeldinga om pelsdyrnæringen. I samarbeid med Mattilsynet er informasjonsmateriell om avlivingsregelverk utarbeidet og distribuert. Det ble også gjennomført et omfattende arbeid knyttet til revisjonsvirksomheten.

Sertifiseringsordningen er obligatorisk, og systemets håndbok og kravstandard revideres årlig. I 2016 ble det gjennomført utprøving av det europeiske dyrevelferdsprogrammet WelFur i fire norske besetninger. Forskningsprosjektet «Sosial og fysisk miljøberikelse for sølvrevvalper; effekter av underlag, avvenningsalder og sosial kontakt på valpenes adferd og velferd», ble avsluttet i 2016. Prosjektet var et samarbeid mellom NMBU, Norges Forskningsråd og Norges Pelsdyrslag. I 2016 ble det, i samarbeid med NMBU, utarbeidet filmmateriell knyttet til utvalg av tillitsfulle avlsdyr.

Bruk av midler fra omsetningsavgiften på pelsdyr til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet:

FAGLIGE TILTAK OG OPPLYSNINGSVIRKSOMHET PELSDYR 2010–2016

REGNSKAP FOR OMSETNINGS- RÅDET

Resultatregnskap 2016

Mottatte omsetningsavgifter, overproduksjonsavgift og bevilgninger (i hele tusen kroner)	Spesifikasjon i noter	2016	2015
Mottatt omsetningsavgift	1	384 559	392 522
Mottatt overproduksjonsavgift	1	65 717	60 822
Andre inntekter	1	3 904	26 973
Sum inntekter	1	454 180	480 317
Avsetningstiltak og adm.kostnader markedsregulator	1	308 134	229 344
Faglige tiltak	1	98 388	95 160
Opplysningsarbeid	1	128 996	126 587
Opplysningsarbeid økologisk markedsføring	1	2 497	2 500
Opplysningsarbeid Nyt Norge	1	5 000	5 000
Statlig oppkjøp av melkekvoter	1	0	0
Sum bevilgninger	1	543 014	458 591
Disponible omsetningsavgiftsmidler		-88 834	21 726
Kostnader fagsystem kvote		0	0
Administrasjons- og andre kostnader	2	22 742	22 275
Finansinntekter	1	6 876	7 948
Årsresultat	1	-104 700	7 398

Balanse per 31.12.2016 (i hele tusen kroner)

Eiendeler	Spesifikasjon i noter	2016	2015
Omløpsmidler			
Forskutterte midler	3	11 078	5 735
Driftskredittlån	4	196 700	81 700
Utestående fordringer	5	133 835	41 904
Bankinnskudd		209 140	447 307
Sum omløpsmidler		550 753	576 645
Sum eiendeler		550 753	576 645

Gjeld og fondskapital	Spesifikasjon i noter	2016	2015
Fondskapital			
Bevilgede, ikke utbetalte midler	6	80 814	626
Kortsiktig gjeld	7	379	541
Leverandørgjeld	7	17 511	18 337
Annen kortsiktig gjeld	7	408	800
Annet			
Sum kortsiktig gjeld		99 112	20 304
Sum gjeld og fondskapital		550 753	576 645

Fra og med 2016 er det Omsetningsrådet som avgir regnskapet for kvoteordningen for melk og fondskapitalen knyttet til mellomfinansieringen av melkekvoter inngår derfor i fondets samlede kapital.

For å gi sammenlignbare tall med foregående års regnskap, er tall fra kvoteregnskapet lagt inn også i 2015 tallene for resultatregnskapet, balansen og kontantstrømsanalysen.

Resultatregnskapet og balansen for kvoteordningen på melk er gjengitt i note 10.

Oslo, 31.12.2016
9.5.2017

BJØRG TØRRESDAL

VIBEKE ANDERSEN

LARS PETTER BARTNES

ARNE LOFTHUS

TROND REIERSTAD

TRINE HASVANG VAAG

SIGRID HELLAND

JAN-EGIL PEDERSEN

ANNE JØDAHL SKUTERUD

KRISTIN TARALDSRUD HOFF

BJØRN-OLE JUUL-HANSEN

JØRN ROLFSEN
adm. direktør

NINA STRØMNES RODEM
seksjonssjef

Noter til regnskap for omsetningsavgiftene (i hele tusen kroner)

Årsregnskapet omfatter innkreving av avgifter etter omsetningsloven samt anvendelse og forvaltning av disse avgiftene.

Prinsipper

Avgiftene resultatføres etter hvert som de faktureres produsenter, omsetningsleddene og det offentlige. Opptjente, men ikke innbetalte avgifter per 31.12. vil da være tatt med i regnskapet. Avgiftene som inndrives gjennom Landbruksdirektoratet er bare periodisert i forhold til hva Landbruksdirektoratet per 31. desember har fått innbetalt i avgifter. Dette er i samsvar med uttalelse fra Riksrevisjonen og medfører at det regnskapsmessig vil kunne være noe avgiftsetterslep.

Bevilgningene resultatføres etter hvert som de er behandlet i Omsetningsrådets organer. Vedtak som er gjort i 2017 og som gjelder utgiftsmessige forhold for 2016 er også resultatført. Dette innebærer at det i balansen fremkommer en post for bevilgede ikke utbetalte midler. Tilsvarende kan enkelte organisasjoner ha mottatt forskudd på avgiftsmidler.

Renteinntekter beregnes og fordeles til fondskapitalen med utgangspunkt i hva som til enhver tid er innestående midler. Det er etablert separate bankkonti per sektor.

Note 1 Fondskapital for omsetningsavgiftene per 31.12.2016 og årets endring

Sektor	Fondskapital 01.01.16	Mottatte oms. avgifter	Bevilgninger	Rente- inntekter	Inndekn. adm.kostn.	Andre endringer i fondskapital	Endring i fondskapital	Fondskapital 31.12.16
Kjøtt	280 410	173 639 ¹⁾	241 549	4 415	2 868		-66 362	214 048
Egg	38 831	63 204 ²⁾	45 478	561	2 901		15 386	54 217
Fjørfekjøtt	16 364	25 146 ³⁾	26 458	160	872		-2 024	14 340
Pelsdyrskinn	4 899	2 950	3 700	44	375		-1 081	3 818
Hagebruk	4 146	24 400	22 125	82	872		1 485	5 631
Korn	41 307	21 693	32 289	496	1 371		-11 470	29 837
Melk	152 878	143 047 ⁴⁾	171 416	910	13 484		-40 943	111 936
Kvoteordning melk	17 507	⁵⁾		207		101	308	17 815
Sum	556 341	454 079	543 014	6 876	22 742	101	-104 700	451 641

1) Inklusiv standardisert erstatning 1,1364 mill. kroner og inntekst på tidligere fordringer 0,001 mill. kroner

2) Inkl. standardisert erstatning 1,948 mill. kroner og inntekst på tidligere fordringer 0,089 mill. kroner

3) Inkl. tilbakebetaling av standardisert erstatning 0,4 mill. kroner

4) Inkl. overproduksjonsavgift på 65,717 mill. kroner

5) Fra og med regnskapsåret 2016 er fondskapitalen knyttet til mellomfinansiering av melkekvoter regnet inn i fondets samlede kapital.

Note 2 Administrasjons- og andre kostnader

	2016	2015
Sekretariatskostnader	11 338	11 083
Driftskostnader	1 137	1 092
Kostnader knyttet til forvaltning av tilskudd reduserte slaktevekter	0	0
Fagsystem kvote	0	0
Administrasjon kvoteordningen for melk	10 267	10 056
Tap på fordringer	0	44
Sum administrasjonskostnader	22 742	22 275

Note 3 Forskutterte midler

	2016	2015
Tine SA	720	3 628
Nortura SA Kjøtt	0	13
Nortura SA Fjørfe	222	705
Nortura SA egg	0	502
Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	0	1
Grøntprodusentenes Samarbeidsråd GPS	9 554	152
Norske Felleskjøp SA	582	734
Sum	11 078	5 735

Note 4 Driftskredittlån

	2016	2015
Nortura SA Kjøtt, per 31. desember 2016	196 700	81 700
Sum	196 700	81 700

Note 5 Utestående fordringer fordelt per sektor (inkluderer overført fra 2017 til 2016)

	2016	2015
Utestående kjøtt	36 617	-7 952
Utestående fjørfe	1 361	178
Utestående egg	11 967	-14 971
Utestående melk	78 873	63 787
Utestående pels	125	390
Utestående hagebruk	0	178
Utestående korn	3 721	280
Perodisering	0	0
Mellomværende Landbruksdirektoratet	1 150	0
Annet	19	12
Sum	133 835	41 904

Note 6 Bevilgede, ikke utbetalte midler

	2016	2015
Bioforsk	69	0
Matmerk	622	625
Nortura SA kjøtt	59 077	0
Nortura SA egg	11 588	0
Opplysningskontoret for frukt og grønnsaker (OFG)	9 458	
Q-meieriene	0	1
Sum	80 814	626

Note 7 Annen kortsiktig gjeld

	2016	2015
Forskningsavgift	408	800
Kortsiktig gjeld	379	
Leverandørgjeld	17 511	0
Sum	18 298	800

Av leverandørgjelden utgjør det alt vesentligste oppkjøp av melkekvote som forfaller til betaling i januar.

Note 8 Kontantstrømanalyse

	2016	2015
Resultat av virksomheten	-104 700	7 398
Midlene anvendt til:		
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	78 808	- 11 943
Endringer av andre utestående fordringer		- 303
Endring likviditet Kvoteordningen for melk		
Endring av utestående driftskreditt	-115 000	- 63 200
Endringer av utestående fordringer på avgifter mv	-91 931	16 044
Endringer forskutterte midler til organisasjonene	-5 344	6 862
Endringer av likvider gjennom året	238 167	- 45 141
Likvider 1.1.	447 307	492 447
Likvider 31.12	209 140	447 307

Kontantstrømanalysen er satt opp etter enkleste metode og viser med utgangspunkt i resultatet hvordan midler er anvendt gjennom året.

Note 9 Forpliktelse knyttet til reguleringsanlegg

Omsetningsrådet forvalter oppfølging av tidligere bevilgninger til reguleringsanlegg for LMD. Det var ingen krav om tilbakebetalinger i 2016.

Per 31.12 i hele tusen kroner	2016	2015
Forpliktelse overfor LMD	0	0
Samlet forpliktelse per. 31.12.16	0	0

Resultatregnskap reguleringsanlegg 2016

	2016	2015
Renteinntekt	1	1
Sum inntekter	1	1
Bank og kortgebyrer	0	1
Sum utgifter	0	1
Årsresultat	1	0

Balanse per 31.12.

Eiendeler	2016	2015
Bankinnskudd	62	62
Sum omløpsmidler	62	62
Sum eiendeler	62	62
Gjeld og fondskapital	2016	2015
Fondskapital	31	31
Mellomværende LMD	31	31
Sum kortsiktig gjeld	31	31
Sum gjeld og fondskapital	62	62

Note 10 Resultatregnskap for kvoteordningen for melk

Tall i hele kroner

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Note	Regnskap 2015
Kvotesalg, ku	13 103 285	15 150 000	1)	15 931 388
Kvotesalg, geit	-	-		-
Gebyrinntekter	670 800	500 000	2)	612 400
Overføring fra OR	-	-		-
Sum inntekter	13 774 085	15 650 000		16 543 788
Oppkjøp melkekvote, ku	12 847 663	14 300 000	3)	14 291 223
Oppkjøp melkekvote, geit	148 138	250 000	3)	51 523
Annen kostnad	67	-		515
Gebyrer overført Landbruksdirektoratet	670 800	500 000	2)	612 400
Gebyrer	6 540	-	4)	6 028
Sum kostnader	13 673 207	15 050 000		14 961 688
Renteinntekter	207 304	80 000	4)	251 337
Netto finansposter	207 304	80 000		251 337
Overskudd overført til Omsetningsrådet	-	-		-
Årsresultat	308 182	680 000		1 833 437

Balanse Tall i hele kroner

	Balanse 2016	Note	Balanse 2015
Innestående DNB	34 846 067	4)	36 384 603
Kundefordringer	0		0
Sum eiendeler	34 846 067		36 384 603
Leverandørgjeld	16 652 412	5)	18 336 908
Offentlige avgifter (mva)	378 893	6)	541 116
Egenkapital (EK)	17 814 762	7)	17 506 579
Sum gjeld og egenkapital	34 846 067		36 384 603

Noter

Prinsippnote

Inntektene bokføres når kvotene faktureres. Utgiftene bokføres når de påløper og betales ved forfall. Det vil si at vi kan ha kunde- fordringer (kvotekjøp som ikke er forfalt) (kvotesalg som ikke er forfalt) og leverandørgjeld ved årsskiftet (påløpte kostnader som ikke er forfalt).

Note 1)

Regnskapstillene for kvotesalg gjelder salg av oppkjøpt kvotemengde ku i 2016, etterregistrering av kvotesalg i 2015 og rovviltkvote. Kumelkkvote solgt i 2016 er fakturert i november 2016 med forfall 15. desember 2016.

	Antall kvotekjøpere	Solgt mengde, liter	Pris per liter, kr.	Totalt kr
Kumelkkvote solgt i 2016	3 352	5 189 185	2,50	12 972 962,50
Etterregistrering av kvotesalg 2015	1	2 129	2,50	5 322,50
Rovviltkvote	1	50 000	2,50	125 000,00
Sum	3 354	5 241 314		13 103 285,00

Det ble ikke budsjettert med kvotesalg geit, og heller ikke inntektsført noe i 2015. Dette henger sammen med at det i jordbruks- oppgjørene i 2012–2016 ble bestemt at oppkjøpt geitemelkkvote ikke skulle selges ut igjen disse årene.

Note 2)

Gebyrinntektene overføres Landbruksdirektoratet. Inntektene er knyttet til kumelkkvote solgt i 2016.

Note 3)

Regnskapstillene for kvotekjøp gjelder utbetaling av oppgjør for kjøpt kumelkkvote i 2016 og kjøpt geitemelkkvote i 2016. Utbetalingen skjedde 6. januar 2017 både for kumelk og geitemelk.

	Antall kvoteselgere	Oppkjøpt mengde, liter	Pris per. liter, kr.	Totalt, kr
Kumelkkvote kjøpt i 2016	298	5 139 065	2,50	12 847 662,50
Geitemelkkvote kjøpt i 2015	4	59 255	2,50	148 137,50

Note 4)

Fondets midler er plassert på rentebærende konto i DNB.

Note 5)

Beløpet utgjør hovedsakelig statlig oppkjøp av melkekvote som forfaller til betaling 6.januar 2017.

Note 6)

Posten omfatter skyldig merverdiavgift – termin 6, for kvotesalg foretatt november og desember 2016. Forfall i februar 2017.

Note 7)

Egenkapital 1. januar	17 506 579
Årets resultat	308 182
Egenkapital 31. desember	17 814 762

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Til Landbruks- og matdepartementet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Omsetningsrådets årsregnskap som viser et underskudd på kr 104 700 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av Omsetningsrådets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Omsetningsrådets styre og Landbruksdirektoratets ansvar for årsregnskapet

Omsetningsrådets styre og Landbruksdirektoratet er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler tilpasset statlige bestemmelser og god regnskapsskikk i Norge.

Omsetningsrådets styre og Landbruksdirektoratet er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Stiansen & Co AS

Statsautoriserte revisorer

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Det henvises til <https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger> som inneholder en beskrivelse av revisors oppgaver og plikter

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Nesbru, den 09. mai 2017

Stiansen & Co AS

Pål Stiansen

Statsautorisert revisor

Revisjonsberetning for Omsetningsrådet – side 2

Oversikt over regelverk knyttet til markedsreguleringen

Omsetningsrådet

Generelt

Lov 1936-07-10 nr. 06 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven)
Forskrift 2003-07-01 nr. 919 om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
Forskrift 1999-06-29 nr. 763 om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk
Forskrift 1996-12-20 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
Forskrift 2008-10-22 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
Retningslinjer om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg, fastsatt 22.10.2008
Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet, fastsatt 22.10.2008
Forskrift 1999-05-07 nr. 435 Delegering av myndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 og § 5a.

Melk

Retningslinjer for markedsregulering av melk og melkeprodukter, fastsatt 1.12.2009
Nærmere bestemmelser om godtgjørelse av markedsregulators reguleringskapasitet i melkesektoren (udatert)
Kravspesifikasjon for rå melk under forsyningsplikten, fastsatt 5.12.2003
Kravspesifikasjon for smør og fløte, fastsatt 13.5.1997

Kjøtt

Retningslinjer for markedsregulering av kjøtt, fastsatt 31.3.2011
Retningslinjer om informasjonsflyt i kjøttsektoren, fastsatt 31.3.2011

Egg og fjørfe

Retningslinjer for markedsregulering av egg, fastsatt 29.3.2012
Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren, fastsatt 21.6.2013

Epler, matpoteter og honning

Retningslinjer for markedsregulering av epler, matpoteter og honning, fastsatt 23.6.2009

Korn

Retningslinjer for markedsregulering av korn, fastsatt 23.6.2009
Tilgrensende regelverk med betydning for markedsreguleringen
Forskrift 2005-12-22 nr. 1723 om administrative tollnedsettelse for landbruksvarer (FAT)
Forskrift 2008-10-10 nr. 1132 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer
Forskrift 2007-06-29 nr. 832 om prisutjevningsordningen for melk
Forskrift 2011-12-23 nr. 1502 om kvoteordningen for melk
Lov 2004-01-16 nr. 05 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen
Forskrift 2004-04-01 nr. 611 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen

LANDBRUKSDIREKTORATET

OSLO /
Postboks 8140 Dep
0033 Oslo
Stortingsgt. 28
0161 Oslo
Telefon: 78 60 60 00

ALTA /
Løkkeveien 111
9510 Alta

www.landbruksdirektoratet.no

Forsidefoto: Elisabeth Sand
S. 5: Colourbox.com
S. 6: Elisabeth Sand
S. 10: Hardanger Fjordfrukt BA
s. 14: Colourbox.com
s. 21: Animalia
s. 28: Landbruksdirektoratet
s. 34: Colourbox.com
s. 38: Colourbox.com
s. 41: Norges pelsdyrslag
s. 44: Colourbox.com

Design: Itera Gazette

